

Obsah

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Výbor regionů

122. plenární zasedání ve dnech 22. a 23. března 2017

2017/C 272/01	Usnesení Evropského výboru regionů – Priority Evropského výboru regionů v souvislosti s pracovním programem Evropské komise na rok 2018	1
2017/C 272/02	Usnesení Evropského výboru regionů – Právní stát v EU z místního a regionálního pohledu	8
2017/C 272/03	Usnesení Evropského výboru regionů o důsledcích záměru Spojeného království vystoupit z Evropské unie pro orgány místní a regionální správy	11

STANOVISKA

Výbor regionů

122. plenární zasedání ve dnech 22. a 23. března 2017

2017/C 272/04	Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k udržitelné politice EU v oblasti potravin, která vytváří pracovní místa a růst v regionech a městech Evropy	14
2017/C 272/05	Stanovisko Evropského výboru regionů – Integrace, spolupráce a výsledky systémů zdravotní péče	19
2017/C 272/06	Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie pro inteligentní specializaci (RIS3): dopad na regiony a meziregionální spolupráci	25

2017/C 272/07	Stanovisko Evropského výboru regionů – Akční plán pro sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030 – Uplatňování přístupu založeného na znalosti rizik katastrof ve všech politikách EU	32

III Přípravné akty

VÝBOR REGIONŮ

122. plenární zasedání ve dnech 22. a 23. března 2017

2017/C 272/08	Stanovisko Evropského výboru regionů – Legislativní návrhy týkající se nařízení o sdílení úsilí a nařízení o LULUCF	36

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

122. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 22. A 23. BŘEZNA 2017

Usnesení Evropského výboru regionů – Priority Evropského výboru regionů v souvislosti s pracovním programem Evropské komise na rok 2018

(2017/C 272/01)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

s ohledem na:

— své usnesení ze dne 4. června 2015 o prioritách VR na období 2015–2020 a své usnesení ze dne 8. prosince 2016 k pracovnímu programu Evropské komise na rok 2017,

— protokol o spolupráci s Evropskou komisí z února 2012,

1. zdůrazňuje, že Evropská unie musí být schopna obnovit důvěru občanů v evropský projekt, musí více uplatňovat přístup vycházející zdola a musí se více zaměřit na to, aby poskytovala přiměřená, účinná a pohotová řešení zásadních společných problémů, které města, regiony a státy nedokáží vyřešit samy;

2. je odhodlán přispět k procesu úvah o budoucnosti Evropy, a to mimo jiné vypracováním stanoviska VR, které bude vycházet z bílé knihy o budoucnosti Evropy, a pořádáním dialogů s občany v místních komunitách, během nichž budou projednávány záležitosti evropského významu, jež se těchto komunit dotýkají;

3. bude se podílet na procesu spojeném s rozhodnutím Spojeného království vystoupit z Evropské unie tím, že bude upozorňovat na konkrétní aspekty, které se dotýkají místních a regionálních orgánů ve zbývajících 27 členských státech, a bude z místního a regionálního pohledu zkoumat otázky ohledně budoucího vztahu EU s místní a regionální úrovní správy ve Spojeném království, včetně orgánů jeho částí s decentralizovanými pravomocemi;

Pracovní místa, růst, investice a politika soudržnosti

4. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné vypracovat dlouhodobou strategii EU, která by navázala na strategii Evropa 2020, usilovala by o dosažení inteligentního, udržitelného, odolného a konkurenceschopného růstu podporujícího začlenění a sloužila by jako orientační vodítko pro evropský semestr, víceletý finanční rámec EU a její politiky;

5. kromě toho poukazuje na to, že je třeba vzít v úvahu cíle udržitelného rozvoje Agendy 2030, již přijala OSN a uvítala Komise, a v této souvislosti vyzývá k revizi víceletého finančního rámce (VFR), během níž budou přezkoumány hlavní prvky na základě nových cílů udržitelného rozvoje, a strategie Evropa 2020 se tak sladí s Agendou 2030;

6. připomíná Evropské komisi, že je nutné mít k dispozici evropskou strategii v oblasti demografie, která by nabízela rozsáhlé, koordinované a integrační řešení demografických změn a na niž by byly vyčleněny dostatečné finanční prostředky, aby mohla čelit problémům, jež je třeba řešit;
7. očekává, že návrh víceletého finančního rámce (VFR) na období po roce 2020, který by Komise měla předložit do konce roku 2017, zajistí předvídatelnost dlouhodobých výdajů EU, bude v něm navržena reforma vlastních zdrojů EU, zaručí jednotnost rozpočtu EU, bude obsahovat další zjednodušující opatření a bude v něm stanovena doba trvání 5+5 let s povinným rozsáhlým přezkoumáním v polovině období po uplynutí prvních pěti let;
8. důrazně se vyslovuje proti jakémukoli ze scénářů pro EU-27 v roce 2025 uvedených v bílé knize o budoucnosti Evropy, který by omezil úsilí EU v oblasti politiky soudržnosti. Naopak Komise vyzývá, aby předložila komplexní legislativní návrh týkající se silné a účinné politiky soudržnosti po roce 2020, a připomíná svůj požadavek, který v minulosti již několikrát vyjádřil, a sice že do 7. zprávy o soudržnosti musí být zahrnuta nová kapitola, v níž bude posouzeno dosahování územní soudržnosti. Tento legislativní návrh by měl vycházet ze zásad subsidiarity, partnerství a víceúrovňové správy, měl by zohledňovat potřeby a možnosti místních a regionálních orgánů, odrážet výsledky procesu zjednodušování, měl by být založen na jednotném souboru pravidel a měly by v něm být zohledněny rozsáhlé konzultace se všemi příslušnými zainteresovanými stranami. Vyzývá Komisi, aby důkladně posoudila územní dopad navrhovaných právních předpisů, a je připraven s Komisí v tomto ohledu spolupracovat. Žádá, aby byla do návrhů týkajících se politiky soudržnosti na období po roce 2020 zahrnuta harmonizace postupů řízení v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů) tak, aby mohly regiony ve vztahu k Evropské komisi jednat jako řídicí orgány;
9. vyzývá Komisi, aby neustále ověřovala a monitorovala přidanou hodnotu Evropského fondu pro strategické investice (EFIS) a jeho dopad z hlediska soudržnosti a aby údaje o klíčových ukazatelích výkonnosti a klíčových ukazatelích monitorování rozdělovala podle jednotlivých příjemců a regionů na úrovni NUTS II a zveřejňovala je. Je naléhavě nutné poskytnout místním a regionálním orgánům jasnější informace a pokyny ohledně toho, jak lze EFIS kombinovat s jinými programy EU, jako jsou například ESI fondy, a zejména podnit větší zapojení místních a regionálních orgánů do řízení tohoto fondu, aby bylo především možné zřizovat regionální či multiregionální finanční platformy, mj. v součinnosti s opatřeními politiky soudržnosti. Zásadně však nesouhlasí s přesunutím prostředků vyčleněných na politiku soudržnosti do centrálně řízených programů;
10. žádá Komisi, aby předložila návrh týkající se zdokonaleního Nástroje pro propojení Evropy na období po roce 2020, který by podpořil iniciativy zaměřené na vytvoření komplexní sítě a propojení sítě TEN-T v příhraničních regionech, vylepšil spojení s okrajovými oblastmi a položil by důraz na tzv. chybějící přeshraniční spojení. Vyzývá k rozvoji mořských dálnic, aby bylo rovněž zajištěno spojení s odlehlými oblastmi, zejména mezi ostrovy a regionálními středisky. Zdůrazňuje, že je nezbytná synergie mezi finančními prostředky v rámci EFIS, Nástroje pro propojení Evropy a ESI fondů, aby bylo zajištěno co nejlepší využití všech dostupných finančních prostředků EU;
11. opakuje svůj požadavek, aby Komise do svého ročního pracovního programu na rok 2018 zahrнула vypracování územní vize do roku 2050. Zdůrazňuje, že nová územní vize je nezbytná, jelikož je třeba aktualizovat dohodu o perspektivě evropského územního rozvoje z roku 1999;
12. zdůrazňuje, že je nutné monitorovat provádění městské agendy EU s cílem utřídit výsledky tematických partnerství, popsat prvky lepší správy a zajistit jejich přenosnost do nadcházejících legislativních návrhů týkajících se VFR na období po roce 2020. Tento přístup by měl být využit při přípravě budoucí politiky soudržnosti na období po roce 2020 a strategie navazující na strategii Evropa 2020;
13. v této souvislosti očekává, že budou přijata konkrétní opatření v návaznosti na tematické partnerství v rámci městské agendy, které je zaměřeno na bydlení. Tato opatření by mohla mít podobu evropského programu v oblasti bydlení, v jehož rámci by byly horizontálním způsobem koordinovány záležitosti týkající se bydlení, které byly doposud řešeny pouze prostřednictvím odvětvových politik, jako jsou městská agenda, udržitelný rozvoj, politika soudržnosti, politika hospodářské soutěže či iniciativy v sociální oblasti (například evropský pilíř sociálních práv);
14. očekává, že Komise do konce roku 2017 předloží své návrhy ohledně příštího rámcového programu pro výzkum a inovace, který by měl vycházet z programu Horizont 2020 a v jehož rámci by měl být zachován strategický pohled – neusilující o nalezení krátkodobých rozpočtových řešení – na otázky, které ovlivňují budoucnost Evropy, a měla by být nastolena rovnováha mezi vynikajícími výsledky a soudržností, aby byly odstraněny rozdíly v oblasti inovací a zohledněny stávající společenské výzvy;

15. upozorňuje na platformu pro výměnu poznatků, která je příkladem toho, jak lze posílit dosah a dopad výsledků výzkumu financovaného z veřejných prostředků;
16. opakuje, že je nutné vytvořit společný rámec pro uznávání informálního a neformálního vzdělávání, aby se usnadnilo vypracovávání příslušných vnitrostátních postupů;
17. očekává, že se bude moci podílet na úspěšném provádění Evropského roku kulturního dědictví 2018 tím, že ho prováže s místními a regionálními strategiemi v oblasti kultury a cestovního ruchu;
18. vyzývá Komisi, aby navrhla konkrétní opatření k překonání překážek bránících investicím a nedostatečné výše investic. Zdůrazňuje obzvláště to, že úroveň veřejných investic – z nichž více než polovinu vynakládají města a regiony – je i nadále příliš nízká, zčásti v důsledku omezení stanovených mechanismy rozpočtové regulace na unijní i vnitrostátní úrovni. Vybízí Komisi k zavedení opatření, která zajistí, aby byl Pakt o stabilitě a růstu schopen více podporovat růst a podněcovat dlouhodobé a strategické investice. Prvním krokem by mělo být vynětí regionálního/vnitrostátního spolufinancování z výpočtu v rámci Paktu o stabilitě a růstu, aby se zajistilo, že budou tyto prostředky důsledně a bezodkladně podléhat stejným pravidlům, jaká platí pro prostředky ze strukturálních fondů, protože mají stejný účel. Opakuje rovněž svou výzvu Komisi, aby posoudila dopad pravidel systému ESA 2010 na schopnost místních a regionálních orgánů investovat a aby objasnila přístup k partnerství veřejného a soukromého sektoru v pravidlech Eurostatu;
19. v souladu s prohlášením Cork 2.0 opakuje svou výzvu, aby byla vypracována bílá kniha o agendě EU pro venkovské oblasti, z níž by mohla vycházet politika rozvoje venkova v období po roce 2020, a požaduje, aby byla zavedena praktická opatření pro ověřování dopadu politik EU na venkovské oblasti (tzv. rural proofing) a aby byly venkovské oblasti uznány jakožto střediska rozvoje a inovací, která přispívají k uskutečňování cíle územní soudržnosti;
20. požaduje, aby nová společná zemědělská politika (SZP) na období po roce 2020 přispěla k oživení růstu a vytváření pracovních míst ve venkovských oblastech a k zachování kvality a bezpečnosti potravin a zabezpečení dodávek potravin v Evropě, aby byla lépe sladěna s cíli udržitelného rozvoje a aby se zabývala rozdíly mezi městy a venkovem. V této souvislosti zdůrazňuje, že je nutné SZP zjednodušit, zajistit větší flexibilitu jejího řízení, snížit zatížení výrobců, zaměřit tuto politiku více na inovace a konkurenceschopnost a poskytovat cílenou podporu mladým zemědělcům. Žádá, aby byl v rámci SZP zachován odlišný přístup k nejvzdálenějším regionům, jež by umožnil uplatňovat specifická opatření nezbytná k rozvoji zemědělských odvětví na těchto územích;
21. očekává, že Komise bude podporovat členské státy a jejich místní a regionální orgány v jejich snaze modernizovat uspořádání systému zdravotnictví a poskytování zdravotní péče a bude podněcovat spolupráci na evropské úrovni v této oblasti, například tím, že zavede podobný program, jako je Erasmus, pro zdravotnické pracovníky;
22. vyzývá Komisi, aby do svých fondů a politik začleňovala zásadu odolnosti vůči katastrofám v zájmu toho, aby nebyl ohrožen odolný a udržitelný rozvoj našich ekonomik;
23. vyzývá k zavedení udržitelné politiky EU v oblasti potravin, která se bude komplexním způsobem zabývat otázkami spojenými s kvalitou a produkcí potravin, zemědělstvím, rybolovem, rozvojem venkova, životním prostředím, zdravím, výživou, zaměstnaností a spotřebitelskou politikou a bude podporovat udržitelnější způsoby výroby a spotřební návyky;
24. vyzývá Komisi, aby přepracovala strategii pro cestovní ruch z roku 2010, aby zavedla integrovanou politiku EU v oblasti cestovního ruchu s víceletým pracovním programem a aby vyčlenila zvláštní rozpočtovou položku na financování evropských projektů v oblasti cestovního ruchu po roce 2020. V této souvislosti připomíná, že hodlá zřídit interinstitucionální kontaktní skupinu pro oblast cestovního ruchu, jejímž úkolem bude mimo jiné podporovat vytváření regionálních investičních platforem v oblasti cestovního ruchu, které budou pomáhat turistickým destinacím a jejich malým a středním podnikům při získávání prostředků na jejich projekty a aktivity;
25. vybízí Komisi, aby sledovala ambiciózní cíle v oblasti modré ekonomiky a udržitelné správy oceánů a aby vypracovala politické pokyny na základě prohlášení, které má být přijato během maltského předsednictví. Znovu upozorňuje na to, že je důležité zajistit přístup k finančním prostředkům pro nová námořní odvětví, jež mohou v celé Evropě přinést nová pracovní místa a hospodářský růst. V této souvislosti Komisi připomíná svou výzvu k vytvoření znalostního a inovačního společenství, které by podněcovalo přenos nápadů z námořního výzkumu do soukromého sektoru;

26. podporuje výzvu k vypracování nové strategie EU týkající se alkoholu, která by měla zahrnovat takové oblasti, jako je informování spotřebitelů, uvádění na trh a bezpečnost silničního provozu. Poukazuje rovněž na to, že je nezbytné prodloužit stávající společné akční plány a/nebo zavést nový akční plán zaměřený na děti a mladé lidi;

Opětovné navázání kontaktu s mladými Evropany

27. vyslovuje se pro to, aby byl i nadále uplatňován a posílen systém záruk pro mladé lidi a aby byl vytvořen Evropský sbor solidarity. Zdůrazňuje důležitost toho, aby obě iniciativy měly územní rozměr a aby byl do koncipování i do financování těchto programů zapojen soukromý sektor, což pomůže lépe sladit dovednosti mladých lidí s potřebami trhu práce;

28. vybízí Komisi, aby vylepšila své nástroje pro komunikaci s mladými lidmi a aby je sladila s nástroji ostatních institucí. Vyzdvihuje význam zapojení místních a regionálních orgánů do plánovaného přezkumu evropské strategie pro mládež na období po roce 2018;

Hospodářská a měnová unie

29. upozorňuje na to, že je nutné posílit účinnost, odpovědnost a legitimitu správy a koordinace ekonomických záležitostí v EU. Vyzývá Komisi, aby dle návrhu VR ve spolupráci s EP a Radou vypracovala kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru;

30. vybízí Komisi, aby VR strukturovaným způsobem zapojila do činností souvisejících s těmi částmi bílé knihy o budoucnosti EU, které se týkají hlubší integrace hospodářské a měnové unie;

31. opakuje svou výzvu k posílení sociálního rozměru EU a hospodářské a měnové unie. Očekává, že legislativní návrh ohledně evropského pilíře sociálních práv umožní řešit otázky pracovních práv a pracovní mobility na měnícím se trhu práce při současném respektování zásady subsidiarity. Tento návrh by neměl mít pouze povahu „měkkého práva“, jež doplňuje stávající *acquis*, ale měl by obsahovat stejně účinná opatření, jaká jsou přijímána v případech hospodářské a měnové unie. To přispěje k tomu, aby občané vnímali EU jako sociálnější a schopnou řešit jejich problémy;

Strategie pro jednotný trh, malé a střední podniky, hospodářská soutěž, průmysl a jednotný digitální trh

32. požaduje, aby byla dále zjednodušena pravidla státní podpory, zejména co se týče služeb obecného hospodářského zájmu, a to rozsáhlým přezkoumáním příslušného rozhodnutí a rámce (tzv. balíčku *Almunia*). Vyzývá také k rozšíření působnosti obecného nařízení o blokových výjimkách, obzvláště pokud jde o přístup malých a středních podniků k finančním prostředkům a podporu mikropodniků a startupů;

33. vyzývá k důkladnému posouzení provádění právních předpisů o zadávání veřejných zakázek, včetně směrnice o prostředcích nápravy, které by mohlo vést k pozměnění a zjednodušení těchto předpisů s cílem zohlednit potřeby menších místních a regionálních subjektů, aniž by tím byla ohrožena právní jistota;

34. opakuje svou výzvu k přezkoumání a posílení iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu. Znovu prohlašuje, že je odhodlán podporovat provádění této iniciativy prostřednictvím svého projektu Evropský podnikatelsky zaměřený region (EER) a prostřednictvím iniciativy pro začínající a rychle se rozvíjející podniky. V této souvislosti vyzývá ke snížení administrativní zátěže a zavedení inteligentní regulace;

35. je odhodlán spolupracovat s Komisí v rámci nedávno zřízené platformy pro širokopásmové připojení s cílem monitorovat zavádění rychlejšího a lepšího vysokorychlostního širokopásmového připojení ve všech evropských regionech a obzvláště ve venkovských a řídko osídlených oblastech a identifikovat včasná dodatečná opatření k překonání rozdílů v oblasti digitalizace a také kompenzovat dodatečné náklady na přístup k širokopásmovým sítím v nejbližších regionech;

36. žádá Komisi, aby objasnila působnost směrnice o službách v oblasti ekonomiky sdílení. Předpokládá rovněž, že Komise předloží návrhy týkající se ochrany práv pracovníků v nových formách zaměstnání, jež jsou pro ekonomiku sdílení typické. Očekává, že Komise podpoří vytvoření „Fóra měst k ekonomice sdílení“, v němž bude VR jednou z hlavních zúčastněných stran;

Obchodní politika EU

37. vybízí Komisi, aby zajistila, že bude při sjednávání nových obchodních dohod zohledňován místní a regionální rozměr procesu tvorby obchodní politiky EU, a žádá, aby bylo i nadále možné konzultovat příslušné dokumenty z jednání ve speciálně vyhrazené místnosti, jako tomu je v případě jednání o TTIP;

Energetická unie, politika v oblasti klimatu a životní prostředí

38. vyzývá Komisi, aby podpořila požadavek VR ohledně postupné institucionalizace úlohy místních a regionálních orgánů v rámci globální správy v oblasti klimatu uzavřením formálních dohod se sekretariátem Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC);

39. vyzývá Komisi, aby zohlednila územní vlivy a dopady, které může mít provádění obchodní politiky EU na regiony a obce, jak z hlediska zaměstnanosti, tak z hlediska životního prostředí, a žádá proto, aby byl více zapojen do tvorby budoucí obchodní politiky;

40. žádá Komisi, aby zajistila soulad mezi nejnovějšími a budoucími návrhy týkajícími se politiky v oblasti klimatu a energetiky, Pařížskou dohodou a podporou energetické účinnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie. Doporučuje položit větší důraz na iniciativy či kampaně, které jsou založené na zapojení místních a regionálních orgánů a výrazně přispívají k uskutečňování vytyčených cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů;

41. znovu upozorňuje na to, že by do stávajících politik a finančních nástrojů mělo být začleněno přizpůsobování se změně klimatu, a vyzývá Komisi, aby regionům a městům poskytla odpovídající možnosti rozsáhlejšího zapojení s ohledem na přezkum strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu. Připomíná, že je odhodlán spolupracovat s Komisí na dalším rozvoji koncepce místně a regionálně stanovených příspěvků s cílem podpořit přijetí opatření pro boj proti změně klimatu na místní a regionální úrovni;

42. s ohledem na návrh nařízení o správě energetické unie Komisi vyzývá, aby členské státy vybídla k zavedení institucionalizovaného dialogu mezi celostátními, místními a regionálními orgány při přípravě vnitrostátních plánů v oblasti klimatu a energetiky;

43. očekává, že bude moci úzce spolupracovat na přezkumu provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí, a to i prostřednictvím společné technické platformy pro spolupráci v oblasti životního prostředí, a vyzývá k většímu zapojení místních a regionálních orgánů do nadcházejících diskusí mezi Komisí a členskými státy. Rád by se podílel na kontrole účelnosti a přezkumu hlavních směrnic v oblasti životního prostředí, které by měla Komise zahájit v roce 2018, mimo jiné vypracováním předběžného stanoviska;

44. je odhodlán aktivně přispět k akčnímu plánu pro lepší provádění směrnic EU týkajících se přírody. Vyzývá Komisi, aby včas zavedla akční plán a očekávaná opatření uvedená ve strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020 a aby v roce 2018 navrhla právní a finanční rámec pro transevropskou síť zelené infrastruktury (TEN-G);

45. požaduje, aby byly v rámci provádění balíčku opatření týkajících se oběhového hospodářství stanoveny cíle v oblasti předcházení vzniku a recyklace obchodního a průmyslového odpadu vedle cílů pro tuhý komunální odpad;

46. vyzývá Komisi, aby při přezkumu směrnice o pitné vodě, směrnice o městských odpadních vodách a legislativního návrhu o opětovném využívání vody zaujala pružnější a diferencovanější přístup vycházející ze zásady předběžné opatrnosti a zásady „znečišťovatel platí“;

47. upozorňuje Komisi na to, že v rámci celosvětového rozšíření Paktu starostů a primátorů nesmí být odpoutána pozornost od rozsáhlého zapojení místní a regionální úrovně a nutnosti definovat cíle a metodiku paktu jak v rámci EU, tak mimo ni. Z tohoto důvodu Komisi vybízí, aby přijala nezbytná opatření s cílem zajistit, že budou v orgánech paktu zastoupeny rozmanité subjekty nižších úrovní správy různých velikostí, a zaručit dodržování zásady partnerství a zásady víceúrovňové správy. Očekává, že bude aktivně zapojen do činnosti Rady zakladatelů Globálního paktu starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky;

48. vyzdvihuje potřebu těsného partnerství a spolupráce mezi skupinou velvyslanců Paktu starostů a primátorů ve VR a politickým poradním výborem Evropského paktu starostů a primátorů;

Spravedlnost, bezpečnost, základní práva a migrace

49. podporuje usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. října 2016, které obsahuje doporučení Komisi ohledně vytvoření jednotného mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva a začlenění stávajících nástrojů do tohoto mechanismu, a žádá, aby se vztahoval na všechny úrovně správy;

50. jednoznačně podporuje úsilí, které je na úrovni EU vyvíjeno za účelem komplexního a účinného zreformování společného evropského azylového systému, a zdůrazňuje, že je nutné zaujmout k azylu a integraci žadatelů o azyl ucelený přístup, v jehož rámci budou podporována udržitelná opatření a budou zapojeny instituce EU, členské státy a jejich místní a regionální orgány a který se bude opírat o zásadu solidarity a zásadu vzájemnosti;

51. vyzývá Komisi, aby navrhla legislativní opatření s cílem zavést další legální možnosti pro vstup na území EU, bez ohledu na to, zda se jedná o osoby hledající mezinárodní ochranu či humanitární útočiště nebo osoby přicházející za prací, vzděláním, výzkumnou činností či investičními příležitostmi. Legální migrace je jedním ze čtyř pilířů řízení migrace v souladu s programem EU pro migraci z roku 2015 a tato opatření by nejenom pomohla řešit dlouhodobé hospodářské, sociální a demografické výzvy a nedostatek pracovních sil v EU, ale představují také důležitou součást boje proti obchodování s lidmi;

52. vyzývá Komisi, aby dále zjednodušila a zrychlila postupy financování a aby regionům a městům poskytla přímý přístup k finančním zdrojům určeným na řešení humanitárních krizí a integraci státních příslušníků třetích zemí;

53. vybízí Komisi, aby pomohla šířit osvědčené postupy, které VR vyzdvihl v oblasti deradikalizace vracejících se bojovníků a předcházení radikalizaci dalších osob;

54. upozorňuje na to, že programy v rámci Azylového, migračního a integračního fondu by měly být prováděny především místními a regionálními orgány a že je za tímto účelem třeba navázat lepší spolupráci s celostátními řídicími orgány;

55. vyzývá Komisi, aby dále zvyšovala financování ze svěrenského fondu EU pro Afriku a aby posílila operativní spolupráci s partnery v severní Africe ve věci řízení migrace;

Stabilita a spolupráce vně Evropské unie

56. zdůrazňuje, že VR prostřednictvím svých smíšených poradních výborů a pracovních skupin s kandidátskými a potenciálními kandidátskými zeměmi konkrétním způsobem přispívá k naplňování cíle Komise v oblasti politiky rozšíření, jímž je podpora stability a prosperity. Vyzývá Komisi, aby se i v budoucnu spolu s VR podílela na pořádání každoročního Dne věnovaného rozšíření;

57. vyzývá Komisi, aby nadále usilovala o pokrok v otázce nezletilých osob bez doprovodu v procesu migrace, jejíž řešení obvykle spadá do pravomoci regionů, a aby členské státy vybízela k solidárnímu rozdělení zátěže a odpovědnosti mezi evropskou, celostátní a regionální úrovní. VR proto s netrpělivostí očekává novou komplexní strategii, jež má být zavedena jako doplnění akčního plánu pro nezletilé osoby bez doprovodu (2010–2014), aby tak byla zohledněna situace pohřešovaných dětí a dětí bez doprovodu;

58. opětovně poukazuje na úlohu, již hrají místní a regionální orgány při potírání korupce a upevňování demokracie a právního státu ve společnosti, a žádá, aby byla poskytována větší podpora na decentralizaci, budování kapacit a reformy místní správy v sousedních zemích;

59. vyzývá Komisi, aby pomocí dostatečných administrativních a finančních zdrojů ještě více podpořila spolupráci vycházející zdola, a připomíná, že je nutné zavést nové nástroje pro budování kapacit v přístupujících zemích a v zemích evropské politiky sousedství vzhledem k tomu, že je naléhavě nutné nahradit předchozí nástroj pro místní správu;

60. vybízí Komisi, aby zintenzivnila spolupráci s Evropsko-středomořským shromážděním zástupců regionů a měst (ARLEM), Konferencí regionálních a místních orgánů zemí Východního partnerství (CORLEAP) a pracovní skupinou VR pro Ukrajinu, zejména při provádění regionálních programů a nových iniciativ;

61. je potěšen tím, že Komise podpořila iniciativu z Nikósie, což je projekt VR zaměřený na budování kapacit, jehož cílem je zlepšit socioekonomickou situaci libyjských obcí prostřednictvím dvojstranné spolupráce s evropskými místními a regionálními orgány;

62. vyzývá Komisi, aby dále rozvíjela rostoucí úlohu místních a regionálních orgánů jakožto aktivních činitelů a partnerů v rámci rozvojové spolupráce, a to především v souvislosti s návrhem nového Evropského konsensu o rozvoji a budoucnosti dohody o partnerství mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy a EU;

63. vítá navrhovaný balíček týkající se plánu vnějších investic pro Afriku a země v sousedství EU, který má mobilizovat investice a podpořit vytváření pracovních míst v partnerských zemích, a vyzývá Komisi, aby VR coby zástupce místních a regionálních orgánů v EU zapojila do koncipování tohoto plánu;

64. opakuje svou výzvu k zavedení plnohodnotné strategie EU pro mezinárodní kulturní vztahy. V této souvislosti zdůrazňuje, že by bylo prospěšné položit důraz na další rozvoj kulturní diplomacie s cílem začlenit ji do zahraniční politiky EU;

Občanství, správa a zlepšování právní úpravy

65. očekává, že bude plně zapojen do budoucí diskuse o tom, jak zlepšit demokratickou správu a efektivitu Evropské unie, již by mělo zahájit zveřejnění bílé knihy o budoucnosti Evropy. Připomíná, že je nutné zapojit místní a regionální orgány prostřednictvím VR do veškerých formálních kroků, které budou případně podniknuty s cílem zreformovat Smlouvy EU;

66. připomíná, že je důležité i nadále prosazovat rovnost mezi ženami a muži ve všech politikách Evropské komise;

67. je potěšen tím, že má Komise v úmyslu uspořádat celounijní informační a vzdělávací kampaň ohledně práv spojených s občanstvím EU a navrhnout iniciativy, jejichž cílem bude pomoci občanům volit a být voleni ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2019;

68. opakuje svou výzvu k přezkoumání stávajícího právního rámce pro evropskou občanskou iniciativu tak, aby byla přístupnější a snáze využitelná a především aby byla vylepšena ustanovení o monitorování úspěšných evropských občanských iniciativ v zájmu plného využití tohoto nástroje pro zapojení občanů;

69. připomíná, že program zlepšování právní úpravy musí být prováděn v souladu s koncepcí víceúrovňové správy, a zdůrazňuje, že místní a regionální orgány plní zvláštní úlohu v řadě oblastí, jichž se právní předpisy EU dotýkají, a mají rovněž za úkol tyto předpisy provádět a spravovat prostředky přidělené ze strany EU. Zdůrazňuje, že na základě svých specifických pravomocí mají vhodné předpoklady pro to, aby mohly vyhodnocovat stávající regulační rámce a identifikovat možné změny;

70. vyzývá Komisi, aby posuzování územního dopadu začlenila coby běžnou praxi do posuzování dopadu právních předpisů, jež by mohly mít asymetrický územní dopad, a do širšího programu zlepšování právní úpravy;

71. očekává, že bude ještě úžeji spolupracovat s Komisí a Evropským parlamentem při monitorování subsidiarity;

72. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, maltskému předsednictví Rady EU a předsedovi Evropské rady.

V Bruselu dne 22. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Usnesení Evropského výboru regionů – Právní stát v EU z místního a regionálního pohledu

(2017/C 272/02)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. března 2014 „Nový postup EU pro posílení právního státu“ (COM(2014) 158) a na závěry Rady EU a členských států zasedajících v Radě ze dne 16. prosince 2014 o zajištění dodržování zásad právního státu,
 - s ohledem na své stanovisko ze dne 12. února 2015 „Místní a regionální orgány a víceúrovňová ochrana právního státu a základních práv v EU“,
 - s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. října 2016 obsahující doporučení Komisi ohledně vytvoření mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva,
 - s ohledem na čl. 4 odst. 3 a článek 5 Smlouvy o Evropské unii (SEU) o uplatňování zásady subsidiarity,
1. vyjadřuje znepokojení nad tím, že je právní stát, který je základním pilířem demokracie, ohrožován řadou událostí, k nimž v posledních letech dochází v Evropské unii a ve světě;
 2. poukazuje na to, že Evropská unie je založena na společném souboru základních hodnot, k nimž patří respektování demokracie a zásad právního státu, jak se uvádí v článku 2 SEU, v Listině základních práv Evropské unie a v Evropské úmluvě o lidských právech (EÚLP);
 3. očekává, že členské státy budou plnit svou povinnost respektovat tyto hodnoty, jelikož jsou základem vzájemné důvěry mezi členskými státy, mezi členskými státy a institucemi EU a obzvláště mezi občany a všemi úrovněmi správy;
 4. upozorňuje rovněž na to, že Evropská komise, Evropská rada, Soudní dvůr Evropské unie, Evropský soud pro lidská práva a Rada Evropy při různých příležitostech stvrdily, že v rámci právního státu musejí být dodržovány alespoň tyto zásady: zákonnost, transparentnost, zodpovědnost, oddělení mocí, demokratický a pluralitní proces přijímání zákonů, právní jistota, zákaz svévolného jednání výkoné mocí, nezávislé a nestranné soudy, účinný soudní přezkum, respektování základních práv, rovnost před zákonem, svoboda projevu a svoboda shromažďování;
 5. podotýká však, že stávající nástroje nedokázaly zajistit plné uplatňování a prosazování těchto zásad;
 6. proto zdůrazňuje, že to, jak občané vnímají právní stát na místní a regionální úrovni, je stejně důležité jako to, jak ho vnímají na úrovni celostátní a evropské;
 7. poukazuje na to, že v EU existuje téměř sto tisíc orgánů nižších úrovní správy, jež nesou velkou část odpovědnosti za respektování základních práv a svobod v kontaktu s lidmi v celé jejich rozmanitosti;
 8. domnívá se, že je více než kdy jindy důležité, aby si EU vytvořila účinný mechanismus v oblasti právního státu – s ohledem na měnící se bezpečnostní situaci v Evropě a vystoupení jednoho z členských států musí EU více držet pohromadě, přičemž je třeba vycházet z toho, že evropská solidarita není jednostrannou záležitostí. Všechny členské státy EU a všechny úrovně správy by měly plnit své vzájemné závazky a měly by hájit evropský projekt jakožto uskupení založené na hodnotách před rostoucím celoevropským hnutím, které zpochybňuje základní evropské hodnoty;
 9. zdůrazňuje, že pro dodržování zásad právního státu a základních práv má zásadní význam zapojení aktivních, nezávislých a pluralitních organizací občanské společnosti a nevládních organizací do demokratických procesů a do dohledu nad řádným fungováním mechanismu brzd a rovnováh ve státních institucích a oblastech moci;

10. upozorňuje na to, že i když doporučení ohledně právního státu vycházející z postupu z roku 2014 nadále platí, nepřinesl tento postup zatím hmatatelné výsledky. Obzvláště politováníhodné je to, že postup pro posílení právního státu sice zahrnuje pokyny pro „konstruktivní dialog“ mezi Komisí a příslušným členským státem, nezapojuje však v co nejranější fázi různé úrovně správy, včetně úrovně místní a regionální, a ani občanskou společnost. Je to o to politováníhodnější, že instituce EU a její členské státy by měly vždy jasně dávat najevo, že i když s vládou daného členského státu probíhá řízení, nehodlají tuto zemi izolovat a i nadále chtějí spolupracovat se společností tohoto státu;

11. podporuje tudíž usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. října 2016, které obsahuje doporučení Komisi ohledně vytvoření jednotného mechanismu EU pro demokracii, právní stát a základní práva, do něhož by byly začleněny stávající nástroje, a žádá, aby se tento mechanismus vztahoval na všechny úrovně správy;

12. zdůrazňuje, že tento mechanismus by měl být objektivní, měl by být založen na doložených informacích a skutečnostech, spravedlivém hodnocení a zásadě rovného zacházení se všemi členskými státy a měl by být v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality;

13. očekává, že v rámci tohoto mechanismu budou místní orgány jednak plně zapojeny do dialogu mezi Komisí a členskými státy a jednak jim bude umožněno, aby se přímo obrátily na Komisi, pokud zjistí nějaké okolnosti ohrožující právní stát;

14. poukazuje na to, že povinnosti, které vyplývají z kodaňských kritérií pro kandidátské země, se na základě článku 2 SEU nadále vztahují i na členské státy po jejich vstupu do EU, a že by se s ohledem na tuto skutečnost mělo ve všech členských státech na všech úrovních správy podle tohoto mechanismu ověřovat, zda se soustavně drží základních hodnot EU, tj. respektování základních práv, demokratických institucí a zásad právního státu;

15. poukazuje na to, že organizovaná trestná činnost a korupce oslabují demokracii a právní stát a značně narušují hospodářskou, sociální a politickou situaci. Nový mechanismus by měl zajistit lepší uplatňování a prosazování mezinárodních a unijních standardů a odstranění nedostatků a překážek, jež brání potírání organizované trestné činnosti a korupce na všech úrovních správy. Zásadní význam pro to, aby se podnítilo přijetí konkrétních opatření pro boj proti korupci a aby bylo úsilí v této oblasti trvalé a nezvratné, má výrazná angažovanost na straně místních, regionálních a celostátních orgánů. Protikorupční zákony musí platit stejnou měrou pro všechny a musí být prosazovány na všech úrovních, aby bylo zaručeno, že budou občané, občanská společnost a veřejné orgány pocítovat důvěru v právní systémy členských států EU;

16. obává se, že doporučení týkající se právního státu by mohla podnítit výzvy k zavedení politické podmíněnosti. Výbor regionů se jednoznačně staví proti tomu, aby byly na místní a regionální orgány přenášeny důsledky politik prováděných vnitrostátními vládami, jež by mohly vést k pozastavení poskytování finančních prostředků EU městům a regionům. Souhlasí nicméně s ustanoveními obsaženými v dohodách o partnerství, podle nichž má být přísun finančních prostředků pozastaven v případě porušení zásad právního státu ze strany místních a regionálních orgánů;

17. upozorňuje na to, že fungování demokracie na všech úrovních správy je negativně ovlivňováno omezováním svobody tisku a plurality a manipulováním s informacemi, kterému napomohl rozvoj moderních technologií a sociálních médií. Z tohoto důvodu má nesmírný význam probíhající přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Jak VR zdůraznil, je v rámci tohoto přezkumu třeba:

— označit nezávislost vnitrostátních regulačních orgánů, a to jak na veřejných orgánech, tak na provozovatelích audiovizuálních médií a na politických stranách, za základ regulace evropských audiovizuálních médií, přičemž všechny členské státy musejí tuto nezávislost za každou cenu zajistit a tato nezávislost je hlavní zárukou rozmanitosti informací a pluralitního mediálního trhu na evropské, státní, regionální a místní úrovni,

— zajistit transparentnost vlastnictví médií,

— definovat úlohu poskytovatelů platforem, a to jak ve směrnici o audiovizuálních mediálních službách, tak ve směrnici o elektronickém obchodu,

- formulovat obecné pokyny a doporučení pro poskytovatele sociálních médií a další veřejné platformy s cílem omezit šíření nespolehlivých a nepravdivých informací z neověřených zdrojů či „falešných zpráv“ a „alternativních faktů“, neboť představují hrozbu pro demokratický proces, především v období před volbami;
18. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Radě, předsedovi Evropské rady, maltskému předsednictví Rady EU a Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy.

V Bruselu dne 24. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Usnesení Evropského výboru regionů o důsledcích záměru Spojeného království vystoupit z Evropské unie pro orgány místní a regionální správy

(2017/C 272/03)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

— s ohledem na výsledek referenda, které se ve Spojeném království konalo 23. června 2016,

1. připomíná, že Evropská unie (EU) je největším politickým úspěchem v dějinách zaručující mír, demokracii a prosperitu svých občanů, je i nadále nejlepším nástrojem členských států k řešení nových výzev a posílení její jednoty a prosazování jejich zájmů by měly být naší prioritou;
2. připomíná, že dohoda o vystoupení Spojeného království musí být v plném souladu se Smlouvami EU a s Listinou základních práv Evropské unie. Vyzývá zbývající členské státy a orgány EU, aby zvážily možnost, že by se vystoupení Spojeného království z Unie mělo využít jako příležitost k vybudování spravedlivější, lepší a inkluzivnější EU založené na podpoře víceúrovňové správy mezi evropskou, celostátní, regionální a místní úrovní;
3. konstatuje, že EU bude muset spolupracovat s vládou Spojeného království, jeho decentralizovanými orgány a místními samosprávami s cílem určit vzájemně prospěšné formy spolupráce za současného zohlednění stávajících úspěchů;
4. zdůrazňuje, že regionální a místní orgány mohou pozitivně přispět k úsilí o dosažení produktivní a udržitelné budoucí spolupráce mezi Spojeným královstvím a EU;
5. zamýšlí, jakožto shromáždění EU regionálních a místních zástupců, sehrát svoji roli při vyjednávání a zabývat se v rámci své celé politické činnosti očekávanými důsledky vystoupení Spojeného království. V tomto ohledu aktivně posílí svůj dialog s místními a regionálními samosprávami, jichž se tento proces týká nejvíce, aby tak poskytl vyjednávací za EU úplný přehled o vývoji situace na místní a regionální úrovni;
6. vyzývá, aby bylo co nejdříve dosaženo dohody o zásadách organizovaného vystoupení, neboť občanům, místním a regionálním samosprávám a podnikům poskytne jistotu, kterou si zaslouží, a bude v tomto ohledu nutnou podmínkou pro budoucí vztahy mezi EU a Spojeným královstvím. Upozorňuje však na to, že článek 50 SEU nebrání žádnému členskému státu, aby oznámil o svém záměru vystoupit stáhl, pokud jsou jeho záměry upřímné a nejsou pouhou procesní záminkou k obnovení dvouletého období pokud nejsou zneužity jako vyjednávací taktika k dosažení ústupků;
7. podotýká, že oficiální oznámení, kterým se spustí článek 50 a související dvouleté období, má být učiněno dne 29. března 2017. V této souvislosti zdůrazňuje, že výsledek složitých jednání o vystoupení z EU i o ujednáních o budoucím vztahu Spojeného království s Unií by měl podléhat náležitě učiněnému demokratickému odsouhlasení, dříve než nabude účinku;
8. domnívá se, že budoucí vztahy mezi EU a Spojeným královstvím by měly být založeny na rovnováze práv a povinností, rovných podmínkách a také účinných mechanismech vymáhání práva a neměly by připravit půdu pro demontování jednotného trhu a čtyř svobod pohybu;
9. zdůrazňuje, že žádná dohoda mezi nečlenskou zemí EU a EU nemůže být lepší než členství v EU;
10. vyzývá strany, které budou vyjednávat dohodu o vystoupení, aby upřednostnily konkrétní opatření, jež na základě vzájemnosti a nediskriminace ochrání nabytá práva občanů EU žijících ve Spojeném království i práva občanů Spojeného království žijících a pracujících v ostatních členských státech EU;
11. vyzdvihuje, že je nutné nalézt přijatelné řešení, pokud jde o budoucí vztahy mezi Spojeným královstvím a EU, aby se zabránilo tomu, že režim na hranicích omezí sociální, hospodářské, kulturní a politické vazby;

12. zdůrazňuje, že programy územní spolupráce by měly být i po roce 2020 nadále otevřené všem decentralizovaným orgánům a místním samosprávám ve Spojeném království. Upozorňuje, že užitečným nástrojem by v tomto ohledu mohlo být evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS);

13. domnívá se, že zvláštní pozornost si zasluhuje spolupráce mezi místními a regionálními samosprávami v oblasti Irského moře, Lamanšského průlivu a Severního moře;

14. přeje si, aby bylo vypracováno praktické řešení uznávající jedinečnou situaci na pozemní hranici mezi Irskem a Severním Irskem. Upozorňuje, že EU již více než 25 let zastává důležitou úlohu v přeshraniční spolupráci, v neposlední řadě mezi místními samosprávami Irska a Severního Irska, a to zejména prostřednictvím programů INTERREG a PEACE. Vyzývá shromáždění Severního Irska a místní samosprávy na obou stranách hranice, aby i nadále usilovaly o zajištění míru a prosperity;

15. vyjadřuje naději, že vystoupení Spojeného království z Evropské unie nebude mít nepříznivý vliv na Andalusii, zejména pracovníky v oblasti Campo de Gibraltar, protože tyto oblasti poji intenzivní vazby a vzájemná sociální a hospodářská závislost;

16. očekává, že veškeré právní závazky Spojeného království jakožto členského státu budou součástí jednotného finančního vyrovnání, jež bude vypočteno na základě oficiálních účtů EU a bude uzavřeno v dohodě o vystoupení. V této souvislosti vyzývá k posouzení rozpočtového dopadu vystoupení Spojeného království na regiony a místní orgány zbývajících členských států ve všech oblastech politik EU;

17. konstatuje, že odchod Spojeného království bude mít ve struktuře příštího víceletého finančního rámce dopad na rozpočet EU, a proto navrhuje, aby se tato změna v rozpočtu využila jako příležitost k provedení zásadní reformy rozpočtu EU, při níž by se zohlednily potřeby místních a regionálních samospráv;

18. zdůrazňuje, že důsledky odchodu Spojeného království z EU pro politiku soudržnosti budou záviset na tom, odkdy bude vystoupení Spojeného království platné a jaká bude podoba budoucích vztahů s touto zemí, zejména pokud jde o případné posuny v kategoriích regionů. Mělo by se zamezit tomu, že by pokles průměrného HDP na obyvatele v EU mohl ohrozit určité regiony jen z toho důvodu, že jejich HDP na obyvatele byl ve srovnání s průměrem EU uměle navýšen;

19. zdůrazňuje, že EU-27 by měla pozorně sledovat přípravu zákona o zrušení právních předpisů EU (tzv. Great Repeal Bill), neboť vyvázání se z právních předpisů EU ve Spojeném království je otázkou jak víceúrovňové správy, tak zachování spravedlivých pravidel týkajících se norem a hospodářské soutěže;

20. upozorňuje, že evropská námořní politika a rybářská politika budou mezi politikami EU nejvíce zasaženými vystoupením Spojeného království a že by se měla věnovat zvláštní pozornost možným opatřením zmírňujícím důsledky pro všechny dotčené regiony a místní orgány. Požaduje, aby každé opatření zohlednilo historická rybolovná práva přílehlých přístavů, regionů a zemí a poskytlo záruky místním rybolovným oblastem, jež jsou podstatou pobřežních komunit;

21. je znepokojen, že omezení finančních zdrojů pro SZP bude mít nepříznivý dopad na zemědělce a venkovské oblasti v celé EU, a možná i na ochranu biologické rozmanitosti. Upozorňuje, že vystoupení Spojeného království by mohlo mít významný dopad na zemědělství a produkci potravin, a tedy na místní komunity, zejména na ostrově Irsko, a přeje si, aby byly tyto otázky během jednání náležitě řešeny;

22. žádá strany dohody o vystoupení, aby zvážily dočasná řešení s cílem minimalizovat narušení stávajících dlouhodobých projektů v oblasti výzkumu a vývoje, a tím i místních ekonomik;

23. konstatuje, že by mělo být ujasněno, zda současné projekty Spojeného království v oblasti energetiky, zejména ty, které byly zahájeny místními a regionálními orgány nebo na ně byly zaměřeny a jejichž cílem je pokles emisí CO₂ a udržitelné zajištění energie, budou i nadále způsobilé pro financování z prostředků Nástroje pro propojení Evropy, EFSI a EIB a jaké přechodné úpravy budou v důsledku odchodu Spojeného království z EU nezbytné;

24. vyzývá strany dohody o vystoupení, aby zvážily možný dopad odchodu Spojeného království na programy EU v oblasti mládeže a vzdělávání a oblasti výzkumu a vývoje, a žádá je, aby zvážily vhodná řešení prostřednictvím tzv. „partnerského“ přístupu, který umožňuje zahrnout třetí země na základě dvoustranných dohod s EU. V této souvislosti vyzývá strany, aby místním a decentralizovaným orgánům ve Spojeném království usnadnily účast na budoucích programech EU, včetně programů pro výzkum, konkurenceschopnost a inovace, kulturu, celoživotní učení, mládež, elektronickou veřejnou správu či reformu veřejného sektoru, a to podobným způsobem, jakým se těchto programů účastní země jako např. Norsko nebo Irsko. Připomíná, že studentské výměny (s programem ERASMUS i bez něj) jsou jedním z výrazných úspěchů evropské integrace a že z nich mají ohromný prospěch vysoké školy v EU i ve Spojeném království. Budoucí dohoda by se tedy měla pokusit zachovat aktivní roli vysokých škol ve Spojeném království v tomto ohledu, což zároveň nesmírně prospěje místním a regionálním ekonomikám;

25. poukazuje na to, že je v zájmu místních a regionálních samospráv v EU ustavit v návaznosti na vystoupení Spojeného království stálou a strukturovanou spolupráci s orgány samosprávy na nižší než celostátní úrovni z této země. V této souvislosti konstatuje, že VR má nejlepší předpoklady pro to, aby navrhl a zavedl institucionální mechanismy za účelem podpory pravidelných konzultací a interakce s místními samosprávami a decentralizovanými parlamenty a shromážděními ve Spojeném království. Zdůrazňuje také, že je třeba dále rozvíjet partnerství s Kongresem Rady Evropy a příslušnými sítěmi místních a regionálních orgánů, v nichž budou místní samosprávy ze Spojeného království i nadále zastoupeny;

26. připomíná, že ačkoli VR nemá při jednáních žádnou oficiální roli, je zřejmé, že někteří jeho členové – v závislosti na právním rámci jejich země – budou moci přijímat oficiální postoje, alespoň pokud jde o úpravu budoucích vztahů mezi Spojeným královstvím a EU, a to i v oblasti obchodu;

27. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil hlavnímu vyjednavaci Evropské komise, koordinátorům Evropského parlamentu a Evropské rady pro brexit, vládě Spojeného království, shromážděním a parlamentům decentralizovaných správ a místních samospráv Spojeného království a maltskému předsednictví Rady EU.

V Bruselu dne 24. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

122. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 22. A 23. BŘEZNA 2017

Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k udržitelné politice EU v oblasti potravin, která vytváří pracovní místa a růst v regionech a městech Evropy

(2017/C 272/04)

Zpravodaj: Arno Kompatscher (IT/ELS), předseda vlády autonomní provincie Bolzano a člen regionální rady

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Společná a dlouhodobá vize ve všech relevantních oblastech politiky

1. vyzývá k tomu, aby byla vypracována komplexní a udržitelná politika EU v oblasti potravin, která bude koncipována demokraticky a na základě společné a dlouhodobé vize, bude vycházet z nejnovejších vědeckých poznatků a bude v souladu s přístupem víceúrovňové správy, díky čemuž se bude k otázkám produkce potravin a výživy přistupovat komplexnějším způsobem, budou podporovány udržitelnější modely produkce a spotřeby, budou propojeny různé oblasti politiky – mimo jiné produkce potravin, zemědělství, životní prostředí, zdraví, spotřebitelská politika, zaměstnanost a rozvoj venkova – a budou vytvářena pracovní místa a růst v regionech a městech Evropy. Vyzývá Evropský parlament a Komisi, aby ve spolupráci s VR zahájily společný pilotní projekt s cílem usnadnit vypracování udržitelné politiky EU v oblasti potravin;
2. zdůrazňuje, že je nutné nalézt rovnováhu mezi zachováním potřebné flexibility, aby nebyl k politice v oblasti potravin uplatňován uniformní přístup a aby se zamezilo její nacionalizaci. Větší soudržnost právních předpisů pomůže zajistit bezpečnost spotřebitelů, účinné fungování vnitřního trhu a dodržování zásady subsidiarity;
3. vyzdvihuje význam vertikální integrace politiky v oblasti potravin v souladu s kritérii udržitelnosti, aby byla zajištěna jednotnost na místní, celostátní, regionální a mezinárodní úrovni. Je všeobecně známo, že potravinové systémy a související otázky (environmentální, sociální a hospodářské) mají specifický, místní rozměr. Města a regiony tudíž mohou sehrát klíčovou roli při řešení problémů potravinových systémů, což by mělo být při koncipování udržitelné politiky EU v oblasti potravin zohledněno;
4. zdůrazňuje, že je důležité formulovat obecnou evropskou vizi a strategii pro zajištění spolehlivých, bezpečných a udržitelných dodávek potravin z hlediska jakosti, cenové dostupnosti a množství a v souladu s kritérii udržitelnosti. Takováto politika EU v oblasti potravin by měla být založena na komplexním přístupu, což by umožnilo zohlednit globální povahu potravinových řetězců, včetně zemědělství, zpracování potravin, životního prostředí a zdraví. Komise by měla zajistit, aby byly všechny relevantní právní předpisy a finanční pobídky EU v souladu s touto vizí a strategií;

5. opakuje svou výzvu k vypracování takové politiky EU v oblasti potravin, která bude podporovat udržitelné výrobní postupy pro evropské zemědělství, usilovat o dosažení meziodvětvové synergie v oblasti potravin a životního prostředí, včetně zemědělské a rybářské politiky, politiky v oblasti klimatu a energetiky, regionální politiky a politiky v oblasti výzkumu ⁽¹⁾;

6. upozorňuje na to, že v rozhodnutích týkajících se přírodních zdrojů není náležitě zohledňován význam ekosystémů. Environmentální náklady jsou momentálně při produkci potravin externalizovány, což má za následek, že se potraviny vyrobené udržitelnějším způsobem zdají být dražší, především kvůli vyšším výrobním nákladům. Koncepce ekosystémových služeb naopak skýtá významnou příležitost pro vypracování politického rámce, který podpoří uvážlivé využívání biologické rozmanitosti a dalších přírodních zdrojů. Náklady spojené s onemocněními způsobenými způsobem stravování a s poškozením vod, půdy, volně žijících živočichů a klimatu jsou v současnosti považovány za *externality*. Jako takové nejsou zohledňovány v konečných cenách potravin, bez ohledu na to, že na ně nepřímo (a často nevědomky) doplácí celá společnost. Z tohoto důvodu by měla Evropská komise podporovat uskutečňování opatření, která umožňují odrážet skutečnou cenu potravin, s cílem podpořit udržitelnou ekonomiku;

7. opakuje, že je třeba posílit vazby mezi různými odvětvími souvisejícími s potravinami, jako jsou například energetika, lesnictví, mořské zdroje, voda, odpady, zemědělství, změna klimatu, věda a výzkum a využívání půdy, neboť všechna hrají zásadní úlohu při dosahování udržitelného růstu ⁽²⁾. V tomto přístupu je třeba zohlednit oběhové hospodářství EU a další mezinárodní rámce, v nichž lze maximalizovat příležitosti pro inovace;

8. vyzdvihuje význam určitých území v EU pro zachování a další rozvoj udržitelných potravinových systémů – jde například o horské regiony, které mají dlouhou tradici, pokud jde o produkci potravin ve složitých přírodních podmínkách;

9. zdůrazňuje důležitost dalšího přezkumu společné zemědělské politiky (SZP) EU, aby byli k udržitelnému způsobu produkce pobízeni nejenom zemědělci, ale také výrobci potravin, a to například tím, že bude zaručeno důsledné používání unijního mechanismu podmíněnosti, v jehož rámci je výrobcům, kteří dodržují standardy týkající se životního prostředí a dobrých životních podmínek zvířat, poskytována podpora příjmu;

10. domnívá se, že do koncipování komplexnější politiky v oblasti potravin v souladu s kritérii udržitelnosti musí být zahrnuta stávající politika v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. V tomto ohledu je důležité vypracovat opatření, která podpoří výrobu biopaliv, jež nekonkurují potravinářským plodinám, a současně budou v dlouhodobém horizontu a pro podniky a pracovníky předvídatelným způsobem odrazovat od výroby neudržitelných biopaliv první generace, jež se vyrábějí z potravinářských surovin (například z rostlinných olejů);

11. v zájmu udržení růstu EU doporučuje, aby byly se třetími zeměmi a dalšími regiony světa uzavřeny dohody o volném obchodu, které budou v souladu s domácí agroekologickou produkcí v EU, a budou tedy silně zaměřeny na aspekty týkající se životního prostředí a udržitelnosti. Toto opatření by zajistilo, aby uplatňování přísných požadavků na potravinový řetězec v EU nevedlo pouze k přemístění potravinářské výroby;

12. zdůrazňuje výzvu Organizace OSN pro výživu a zemědělství k tomu, aby bylo v odvětví zemědělství více zohledňováno snižování rizika katastrof a posilování odolnosti, zejména v těch regionech, v nichž často dochází ke katastrofám a v nichž hraje zemědělství důležitou roli;

Zdravý ekosystém podporující produktivitu a odolnost zemědělství

13. vyzdvihuje význam zdravé, živé půdy, která je základním předpokladem pro zabezpečení potravin a zachování biologické rozmanitosti. Za stěžejní součást udržitelné politiky EU v oblasti potravin by měly být pokládány zejména kroky na podporu diverzifikace pěstovaných druhů, extenzivního, integrovaného a ekologického zemědělství a vyšších standardů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. Uskutečnění těchto klíčových cílů přispěje rovněž k obnovení důvěry občanů v evropský projekt;

⁽¹⁾ Legislativní návrhy k reformě společné zemědělské politiky a politiky rozvoje venkova po roce 2013 (CDR 65/2012).

⁽²⁾ Usnesení k tématu Udržitelné potraviny (CDR 3306/2015).

14. zdůrazňuje, že je nutné podněcovat a podporovat (i finančně) rozvoj systémů drobné zemědělské výroby, obzvláště ve znevýhodněných oblastech a na okrajích měst. Systém drobné zemědělské výroby představuje jednoduchý a dostupný nástroj pro místní orgány, který mohou využít při řešení řady praktických otázek, včetně sociálních nerovností, environmentálních výzev a zdravotních problémů. Kromě toho tyto systémy mohou zajistit, aby byly v oblastech na okraji měst udržitelným způsobem produkovány místní, čerstvé, sezónní a zdravé potraviny, jež budou dostupné i pro rodiny s nízkými příjmy. Systémy drobné zemědělské výroby byly označeny za sociálně odpovědný model, který bere ohled na životní prostředí, redukuje množství obalových materiálů a plýtvání potravinami, snižuje emise CO₂ a podporuje udržitelné výrobní postupy⁽³⁾. V tomto ohledu mají tyto systémy, zejména krátké řetězce pro dodávku zemědělských produktů, příznivý vliv na místní ekonomiku a zaměstnanost;

15. připomíná význam krátkých dodavatelských řetězců pro zvýšení environmentální udržitelnosti dopravy mezi různými místy spotřeby. V případě delších vzdáleností se totiž zvětšuje i negativní dopad z hlediska znečištění, které způsobují dopravní prostředky;

16. opakuje svou výzvu k úspornější spotřebě vody, energie, fosilních paliv, hnojiv a přípravků na ochranu rostlin v systémech zemědělské výroby⁽⁴⁾;

17. znovu upozorňuje na to, že skutečnost, že se zemědělským povoláním nevěnuje dost mladých lidí, ohrožuje hospodářskou udržitelnost venkovských oblastí. Podpora mladých zemědělců je nezbytným předpokladem pro udržení zemědělství v celé EU a zachování venkovských oblastí⁽⁵⁾;

18. zdůrazňuje, že regionální a místní dodavatelské řetězce umožňují podporovat udržitelnou politiku v oblasti potravin, která oceňuje typickou kvalitu, tradice a hospodářské a kulturní dědictví. V těchto řetězcích mají pro mnohé obce a regiony zásadní význam zejména řemeslné podniky, které přispívají k propagaci a úspěchu na zahraničních trzích;

19. opakuje svou výzvu k zavedení „proteinového plánu“ na evropské úrovni s cílem podpořit v Evropě produkci bílkovinných plodin a luštěnin, aby tak byla snížena závislost na dovozu sóji a zabezpečena soběstačnost evropských chovů v oblasti proteinů a aby se snížilo používání syntetických dusíkatých hnojiv a zvýšila se úrodnost půdy⁽⁶⁾;

20. zdůrazňuje význam opylovačů a žádá, aby byla přijata opatření na ochranu opylujícího hmyzu, k nimž patří například menší používání škodlivých pesticidů a zachovávání rozmanitosti plodin;

21. vyzývá Evropskou komisi, aby zintenzivnila svou podporu v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a ekologicky šetrných zemědělských a výrobních postupů tím, že vypracuje opatření s cílem zabránit nadbytečné produkci statkových hnojiv a emisím z přepravy. Současně je rovněž důležité podporovat systémy, jež jsou příznivé pro dobré životní podmínky zvířat, a to odpovídajícím zadáváním veřejných zakázek a prováděním dalších vhodných opatření. Obecně je třeba podporovat lepší postupy při chovu hospodářských zvířat, v jejichž rámci budou méně používána antibiotika a bude brán ohled na dobré životní podmínky zvířat;

22. domnívá se, že ekologické zemědělství je nástrojem, který umožňuje zachytit v půdě větší množství uhlíku, snížit spotřebu vody na zavlažování a omezit znečištění půdy, ovzduší a vody chemickými látkami, jako jsou pesticidy;

23. podporuje rozvoj alternativních potravinových sítí, včetně farmářských trhů, místních potravin, ekologických produktů a produktů pocházejících ze spravedlivého obchodu. Obzvláště farmářské trhy představují komunitně pořádané trhy, které jsou důležitým místem pro setkávání lidí a na nichž místní výrobci spotřebitelům přímo nabízejí zdravé a velmi kvalitní potraviny za spravedlivé ceny a garantují jim, že byly vyrobeny environmentálně udržitelným způsobem. Mimoto tím zachovávají gastronomickou kulturu místní komunity a pomáhají ochránit biologickou rozmanitost;

⁽³⁾ Usnesení k tématu Udržitelné potraviny (CDR 3306/2015).

⁽⁴⁾ Stanovisko z vlastní iniciativy Budoucnost SZP po roce 2013 (CDR 127/2010).

⁽⁵⁾ Stanovisko z vlastní iniciativy Podpora mladých evropských zemědělců (COR-2016-05034-00-00-AC-TRA).

⁽⁶⁾ Legislativní návrhy k reformě společné zemědělské politiky a politiky rozvoje venkova po roce 2013 (CDR 65/2012).

Přístup ke zdravé stravě, zejména pro rodiny s nízkými příjmy

24. zdůrazňuje, že je nutné zavést dlouhodobé programy v oblasti zdraví, jež budou zaměřeny na obezitu a onemocnění zapříčiněná způsobem stravování a budou podporovat dostupnost místních, čerstvých a sezónních potravin. Tyto programy mohou být zvláště účinné, pokud budou určeny veřejným institucím (jako jsou školy a nemocnice) a budou prováděny v těch městských oblastech, které mají značné problémy s obezitou, absencí venkovských trhů a omezeným přístupem k čerstvým potravinám. Je namístě poznamenat, že tyto programy skýtají dvojí příležitost k tomu, aby byli spotřebitelé pobídnuti nejenom k přechodu na nutričně hodnotnou a zdravou stravu, ale také k upřednostňování místních, čerstvých a sezónních potravin;

25. doporučuje omezit nárůst obezity tím, že budou podporovány stále informační kampaně v souladu s víceúrovňovým přístupem, jejichž cílem bude přimět spotřebitele k tomu, aby konzumovali spíše potraviny rostlinného původu s vysokým podílem ovoce a zeleniny, což umožní snížit celosvětovou spotřebu masa, tuků a cukru, a aby nakupovali místní či regionální, čerstvé a sezónní potraviny vyrobené pomocí udržitelných výrobních postupů. Tento krok má nesmírný význam, zejména v těch evropských městech, která se potýkají s nedostatkem potravin. Ve městech se vedle sebe setkáváme s nedostatkem potravin a obezitou (dvojí zátěž způsobená špatnou výživou), což dokládá například rostoucí počet osob, jež využívají potravinových bank a jídelen pro sociálně slabší skupiny obyvatel;

26. vítá zavádění iniciativ a podmínek, jež omezují zbytečnou byrokracii, která brání hospodářskému oživení a rozdělování zdravých potravin těm, kdo tuto pomoc potřebují;

Jednotné definice, postupy a praktická opatření

27. žádá, aby byly definovány veškeré pojmy týkající se udržitelných potravinových systémů, včetně zemědělské produkce potravin, zpracování potravin a způsobů stravování. Jedná se o základní předpoklad pro určení postupu při formulování společné a ucelené politiky EU v oblasti potravin. Měly by být zpřístupněny vhodné nástroje, aby bylo zajištěno účinné provádění politických opatření;

28. zdůrazňuje, že je nutné stanovit jednotné postupy pro shromažďování a předávání údajů o environmentálním dopadu potravinářských výrobků, včetně plýtvání potravinami, s cílem zajistit porovnatelnost údajů z jednotlivých členských států a vyčíslit environmentální a sociální náklady spojené s určitými potravinářskými výrobky či způsoby stravování;

29. vyzdvihuje význam podpory výměny osvědčených postupů, sdílení údajů o environmentálním dopadu potravin a transparentnějšího a přístupnějšího poskytování informací celému potravinovému řetězci, včetně spotřebitelů. Využívání osvědčených postupů a pokynů je nezbytné pro to, aby se podpořilo přijímání odpovídajících udržitelných opatření tím, že budou místním orgánům poskytovány dostatečné informace pro provádění těchto programů;

30. zdůrazňuje, že je nutné zvýšit transparentnost označování potravin, včetně porovnatelných informací o dopadu potravin na životní prostředí. Je třeba si uvědomit, že údaje o živinách a kalorické hodnotě, které jsou momentálně na etiketách uváděny, plně nepostihují složité vzájemné souvislosti mezi potravinami a zdravím a že na stávajících označeních zcela chybí informace o dopadu potravinářských výrobků na životní prostředí. Většina spotřebitelů sice ví, že jejich volba má určitý dopad na životní prostředí, označení produktů však neobsahují žádné informace, které by zákazníkům pomohly vybrat si udržitelné potraviny. Domnívá se, že označení by měla být jasná a měla by obsahovat relevantní informace, neměla by však být příliš složitá nebo zatěžovat výrobce potravin;

31. vyzývá Komisi, aby přijala opatření za účelem posílení dohledu a kontrol v potravinářském průmyslu, která umožní podpořit kvalitu potravin a zamezit nekalé hospodářské soutěži, čímž se zvýší důvěra a důvěryhodnost mezi spotřebiteli;

Pokyny pro zadávání zelených veřejných zakázek

32. zdůrazňuje, že zadávání veřejných zakázek, které se zhruba 14 % podílí na tvorbě HDP v EU, představuje potenciálně silný nástroj pro zajištění udržitelnějších dodávek (místních a ekologických) potravin prostřednictvím smluv veřejného sektoru o zajištění stravování ve školních a nemocničních jídelnách. Tyto příklady mohou posílit vazbu mezi venkovem a městy, o níž se hovoří v nové městské agendě Habitat III;

33. vyzývá Evropskou komisi k vyjasnění stávajících omezení v pravidlech pro zadávání veřejných zakázek, aby mohla být uplatňována kritéria udržitelnosti. Právní předpisy EU v oblasti hospodářské soutěže zakazují, aby byly v zadávací dokumentaci veřejných zakázek uváděny územní preference (například místní potraviny);

Přístup založený na víceúrovňové správě spojený s koncepcí udržitelné politiky EU v oblasti potravin

34. podporuje zřizování místních potravinových rad na místní úrovni za účelem plánování, včetně takových činností, jako jsou opatření pro zprostředkovávání kontaktů mezi výrobci a spotřebiteli, identifikování oblastí s problematickou dostupností potravin a oblastí pro nové trhy na regionální úrovni, a především pro zajištění toho, aby se občané mohli vyjádřit při formulování politik;

35. upozorňuje na to, že strategické plánování na regionální a místní úrovni má zásadní význam pro snížení celkového environmentálního dopadu potravinového systému. Z hlediska produkce často dochází k tomu, že výrobci v městských a příměstských oblastech a výrobci ve venkovských oblastech nemají k dispozici stejné služby (technická pomoc, úvěry, suroviny, zdroje);

36. zdůrazňuje, že je třeba svěřit místním a regionálním orgánům pravomoc iniciovat a řídit cílená environmentální opatření a umožnit jim uzavírat územní smlouvy, jež budou současně podepsány zemědělci nebo jejich zástupci⁽⁷⁾;

37. domnívá se, že politika v oblasti udržitelných potravin realizovaná zdola nahoru by měla být v první řadě prováděna prostřednictvím silných partnerství pro místní rozvoj a místních orgánů (v regionech a městech)⁽⁸⁾, mimo jiné v souladu s novou městskou agendou⁽⁹⁾;

38. doporučuje, aby bylo podporováno více iniciativ měst, jako je *Milan Urban Food Policy Pact*, který byl přijat na světové výstavě Expo 2015 v Miláně věnované tématu *Potrava pro planetu – energie pro život*, s cílem podpořit spravedlivé, udržitelné a odolné potravinové systémy.

V Bruselu dne 22. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

⁽⁷⁾ Legislativní návrhy k reformě společné zemědělské politiky a politiky rozvoje venkova po roce 2013 (CDR 65/2012).

⁽⁸⁾ Předběžné stanovisko Místní potravinové systémy (CDR 341/2010 REV).

⁽⁹⁾ Nová městská agenda: dokument, který vzešel z konference Habitat III.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Integrace, spolupráce a výsledky systémů zdravotní péče

(2017/C 272/05)

Zpravodajka: Birgitta Sacrédeus (SE/ELS), členka zastupitelstva kraje Dalarna

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Zdraví v Evropě

1. konstatuje, že dobrý zdravotní stav všech obyvatel je důležitý pro prosperitu a blaho společnosti. Zdraví má hodnotu samo o sobě; mimoto zdravé obyvatelstvo přispívá k hospodářskému rozvoji a naopak;
2. konstatuje, že občané EU žijí déle a jsou zdravější než dříve. V EU však panují velké rozdíly ve zdravotním stavu mezi různými členskými státy a v jejich rámci. Naděje dožití sice v EU během let vzrostla, rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, regiony a obcemi a v jejich rámci jsou však stále velké. Rozdíl mezi zeměmi EU s nejvyšší a nejnižší nadějí dožití je například téměř devět let (83,3 a 74,5 v roce 2014⁽¹⁾). Vyšší naděje dožití je dána mimo jiné změnou životního stylu, lepším vzděláním a lepším přístupem ke kvalitní zdravotní péči;
3. konstatuje, že zdravotnictví a sociální péče je velké a důležité odvětví, které zaměstnává mnoho lidí a přispívá k tomu, aby mnoho lidí mohlo žít lepší, zdravější a delší život. Zdravotní systémy 28 členských států EU se však mezi sebou liší a mají různý přístup ke zdrojům;
4. poukazuje na to, že zdraví a podpora zdraví hrají důležitou úlohu mezi cíli udržitelného rozvoje OSN do roku 2030, které byly přijaty v roce 2015. Jasný zdravotní rozměr má většina ze sedmnácti cílů, ale jeden z nich (cíl 3) se konkrétně týká zajištění toho, aby všichni lidé žili zdravý život, a snahy o blaho všech lidí v každém věku. Podpora zdraví se rovněž považuje za pilíř při dosahování cílů udržitelného rozvoje. Tyto cíle jsou rovněž v souladu s cíli mezioborového rámce politiky v oblasti zdraví a blahobytu (Zdraví 2020), jež přijal Evropský region WHO v roce 2012;

Pravomoci EU v oblasti zdraví

5. konstatuje, že cílem činnosti EU na poli zdraví je podle článku 168 Smlouvy o fungování Evropské unie zlepšení veřejného zdraví, prevence nemocí a odstranění zdravotních rizik. Provádí se mj. prostřednictvím programů EU v oblasti zdraví, strukturálních a investičních fondů a rámcového programu pro výzkum a inovace a ochrany základních práv. Článek 35 Listiny základních práv EU konkrétně stanoví, že „každý má právo na přístup k preventivní zdravotní péči a na obdržení lékařské péče za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi. Při vymezování a provádění všech politik a činností Unie je zajištěn vysoký stupeň ochrany lidského zdraví“;
6. poukazuje na to, že EU má určitou zákonodárnou moc v oblastech, které mají dopad na veřejné zdraví nebo se například dotýkají přeshraniční zdravotní péče, ale předkládá také doporučení v oblastech, v nichž je její zákonodárná moc omezená. V rámci evropského semestru vydává Evropská komise doporučení pro jednotlivé země, která se v některých případech týkají zdravotnictví;

⁽¹⁾ Health at a Glance: Europe 2016.

7. zdůrazňuje však, že v zásadě ale o způsobu zřizování, financování a podobě systémů zdravotní péče a sociálních systémů rozhodují členské státy samy. Mnoho členských států se rozhodlo, že hlavní odpovědnost za péči a práci v oblasti veřejného zdraví přenesou na místní a regionální orgány. I v zemích, kde existují celostátní systémy zdravotní péče, má místní úroveň často odpovědnost za sociální služby a sociální péči;

Zdravotní stav v EU

8. vítá iniciativu *Zdravotní stav v EU*, již Komise předložila v červnu 2016. Jejím cílem je shromáždit odborné poznatky z mezinárodní scény, aby se zvýšily znalosti z oblasti zdraví na úrovni jednotlivých zemí i EU a členské státy se podpořily v přijímání rozhodnutí⁽²⁾;

9. bere na vědomí, že OECD a Komise předložily v listopadu 2016 zprávu *Health at a Glance: Europe 2016*. Zpráva obsahuje kromě statistik, které ukazují velké rozdíly ve zdraví, determinantech zdraví a výdajích na zdravotnictví, jakož i v efektivitě, kvalitě a dostupnosti zdravotní péče, také analýzy dopadu špatného zdravotního stavu na trh práce a potřebu posílit systém primární péče;

10. zdůrazňuje, že je důležité, aby Komise zapojila místní a regionální orgány do další práce a shromáždila jejich názory na budoucí rozvoj zdravotních systémů, mj. protože příklady osvědčených postupů často pochází z místní nebo regionální úrovně;

Několik velkých výzev

11. konstatuje, že zdravotní systémy členských států EU čelí několika výzvám, z nichž některé jsou v jistých členských státech patrnější než v jiných:

- a. Nerovnosti ve zdravotním stavu a v přístupu ke zdravotní péči – tyto rozdíly mají často socioekonomické a geografické příčiny.
- b. Nová situace na poli nemocí – značný podíl nákladů na zdravotní péči připadá na chronická onemocnění. Podle WHO je 86 % úmrtí v evropském regionu způsobeno pěti nejběžnějšími nepřenositelnými chronickými onemocněními (cukrovka, kardiovaskulární onemocnění, rakovina, chronická respirační onemocnění, duševní choroby), která jsou často důsledkem nezdravých životních návyků – kouření, nadměrné konzumace alkoholu, špatné výživy a nedostatku tělesné aktivity. Tyto faktory jsou také příčinou rostoucího problému nadváhy a obezity, zejména u dětí a mládeže.
- c. Stárnoucí populace, v níž mnoho starších osob trpí jedním či několika chronickými onemocněními (geriatrická multimorbidity).
- d. Přenosné nemoci a neustálý strach z globálních pandemií. Rostoucí globalizace s sebou nese zvýšené riziko šíření různých druhů zdravotních hrozeb.
- e. Nápadně mnoho pacientů trpí v důsledku nedostatečné bezpečnosti pacientů, mj. infekcí spojených s poskytováním zdravotní péče.
- f. Rostoucím problémem pro veřejné zdraví je odolnost vůči antibiotikům, jež zvyšuje nemocnost a úmrtnost, ale rovněž zdravotnictví způsobuje vysoké náklady.
- g. Nedostatek zdravotnického personálu – v mnoha částech Evropy se vyskytují problémy v oblasti vzdělávání, naboru či udržení dostatečného počtu kvalifikovaných osob.

⁽²⁾ Dvouletá iniciativa, jež se má provést ve spolupráci s OECD, Evropským střediskem pro sledování zdravotnických systémů a politik a členskými státy, zahrnuje čtyři stadia:

- zveřejnění zprávy *Health at a Glance: Europe 2016* (listopad 2016),
- „zdravotní profily“ jednotlivých zemí, které objasní charakteristické rysy a výzvy členských států EU (listopad 2017),
- analýza, jež na základě dvou výše uvedených stádií poskytne stručný přehled a propojí výsledky s širší agendou EU se zaměřením na horizontální politické otázky a možnosti vzájemného učení (listopad 2017),
- možnost dobrovolné výměny osvědčených postupů, již mohou členské státy požadovat, aby mohly projednat konkrétní aspekty situace ve své zemi (počínaje listopadem 2017).

- h. Rostoucí očekávání občanů a požadavky na individuální péči.
- i. Zdravotní systémy jsou pod tlakem, aby snižovaly náklady a zvyšovaly svoji nákladovou účinnost, neboť výdaje na zdravotní péči jsou vysoké a očekává se, že porostou.
- j. Nové technologie pro kvalitní život mohou přispět ke zlepšení zdraví mnoha lidí – inovace snižují náklady u některých zdravotních problémů, ale větší možnosti léčby určitých chorob a řešení zdravotního stavu mohou zároveň vést k vyšším nákladům.
- k. Vyšší migrace, zejména často traumatizovaných uprchlíků, jež si mj. žádá vyšší dostupnost vhodné psychiatrické a psychosomatické léčby a psychoterapie.
- l. Změny životního prostředí a klimatu negativně ovlivňují naše zdraví a blaho.
- m. Nemoci (včetně duševních onemocnění) jako důsledek náročného pracovního života a nerovnováhy mezi prací a soukromým životem;

Opatření k řešení těchto výzev

12. domnívá se, že k dosažení rovnosti ve zdraví je důležité, aby měli všichni lidé přístup ke zdravotní péči. Zásadní význam pro zaručení dobrého pokrytí, přístupu a kvality má odpovídající a udržitelné financování zdravotní péče. Musí se bojovat proti neoficiálním platbám a další korupci v oblasti zdravotní péče, neboť mají negativní dopad na dostupnost a účinnost péče;
13. konstatuje, že největší podíl nákladů, jež mají systémy zdravotní péče a další sociální systémy, způsobují chronická onemocnění, která také dominují nemocnosti. Aby byly systémy zdravotní péče dlouhodobě udržitelné, musí se tedy změnit tak, aby byly vhodnější k léčbě chronických onemocnění. Zároveň se musí zastavit neudržitelný růst nákladů. Mnoha chronickým onemocněním lze předcházet změnou životního stylu a zhoršení, které je pro chronická onemocnění typické, lze zpomalit pomocí správných opatření;
14. poukazuje zejména na problém duševních onemocnění. Duševní zdraví musí mít stejnou prioritu jako tělesné zdraví. Duševní onemocnění se často úspěšně řeší v rámci ambulantní péče. Dobré duševní zdraví často vychází z dobrých sociálních vztahů s rodinou, blízkými a dalšími osobami, z dobrého životního a pracovního prostředí a pocitu, že někam patříme a náš život má smysl;
15. domnívá se, že se musí zvýšit důraz na činnost v oblasti prevence a propagace zdraví a péče se musí více zakládat na znalostech a důkazech. Musí se zlepšit spolupráce mezi zdravotní a další péčí, aby se zlepšil život především starších osob a osob se zdravotním postižením. Jako přínosná se v tomto ohledu ukazuje integrace mezi zdravotní a další péčí se zaměřením na individuální posouzení a kontinuitu péče. Jelikož se životní styl utváří v raném věku, hraje důležitou úlohu v oblasti prevence rodina a škola;
16. souhlasí s názory uvedenými ve zprávě *Health at a Glance: Europe 2016*, a sice že by členské státy EU měly za účelem naplnění potřeb stárnoucí populace, vytvoření lepších řetězců péče a boje proti zbytečnému využívání nemocniční péče posílit systémy primární péče. Mělo by se investovat do primární péče, ambulantní péče a domácí péče a vysoce specializovaná nemocniční péče by se z důvodů kvality měla koncentrovat. Aby se snížil tlak na nemocnice, musí být primární péče k dispozici i mimo běžnou pracovní dobu. Je naléhavě třeba vyvinout multidisciplinární způsoby práce. Lidé pracující v primární péči by měli být specialisty na prevenci, na propagaci zdraví a na poskytování péče v případech chronických onemocnění;
17. konstatuje, že systémy sociální péče se mezi členskými státy EU výrazně liší. Panují velké rozdíly v míře veřejného financování a v tom, zda se sociální péče poskytuje doma nebo v ústavním zařízení. Pro dosažení rovnosti ve zdraví je důležité, aby měli všichni v případě potřeby přístup k sociální péči dobré kvality. Je naléhavě nutné, aby pečující osoby z řad příbuzných získaly podporu. Důležitá doplňková opatření mohou provádět dobrovolnické organizace;

18. vyzývá vnitrostátní orgány, aby věnovaly pozornost důležité úloze, již mají místní a regionální orgány v přechodu od nemocničně zaměřené péče ke komunitní, aby vznikla příležitost k rozvoji tvořivých preventivních aktivit, služeb včasné intervence a možností dlouhodobé péče, jež je potřeba upřednostnit před zaměřením na reaktivní péči;

19. souhlasí s názorem uvedeným ve zprávě *Health at a Glance: Europe 2016*, a sice že je potřeba vyvinout vyšší úsilí o prevenci chronických onemocnění v produktivním věku. Chronická onemocnění vedou k nižší zaměstnanosti, menší produktivitě, předčasnému odchodu do důchodu, nižším příjmům a předčasnému úmrtí. Pro řešení nemocí z povolání a pracovních úrazů a snížení počtu pracovních neschopností a nezaměstnanosti související s nemocemi má zásadní význam dobré fyzické a psychické pracovní prostředí. Proto je zapotřebí větší koordinace mezi zdravotní politikou a politikou trhu práce a do činnosti by měli být zapojeni sociální partneři. Opatření v oblasti zdraví by se spíše než za náklady měla považovat za investice;

20. zdůrazňuje, že se musí vynaložit úsilí o to, aby osoby se zdravotním postižením mohly pracovat na základě svých osobních předpokladů. Pro rychlé navrácení nemocných a zraněných do pracovního procesu má velký význam řádně fungující rehabilitace;

21. domnívá se, že by se měla přičítat větší důležitost otázkám týkajícím se vlivu pacienta a individuální péče⁽³⁾. Dnešní pacienti jsou obecně lépe informováni a mnoho lidí chce mít možnost zvolit si poskytovatele zdravotní péče a žádá informace o dostupnosti a kvalitě. Zdravotní systémy by proto měly lidi podporovat v tom, aby pečovali o své zdraví, tj. aby žili zdravě, činili informovaná rozhodnutí ohledně léčby a poskytovatelů zdravotní péče, pečovali sami o sebe a vyhýbali se zdravotním komplikacím;

22. připomíná rovněž, že veřejně financovaná péče se musí poskytovat na základě potřeb, a nikoli na základě požadavků jednotlivých pacientů, což by mohlo vést k nadměrnému využívání péče a léčby;

23. domnívá se, že je rovněž nutné se více zaměřovat na kvalitu péče a léčebné výsledky. Zlepšení lze stimulovat a účinky investic do zdravotnictví zmapovat prostřednictvím sběru dat velkého objemu („big data“), transparentnosti a veřejných srovnání na základě společných ukazatelů;

24. je toho názoru, že v zájmu zajištění dostatečného počtu dobře vzdělaných zdravotnických pracovníků je zapotřebí plánování a koordinace mezi zdravotnictvím a oblastí vzdělávání s dobrými příležitostmi pro rozvoj dovedností. V současnosti panuje nedostatek pracovníků v několika profesích, profese nejsou rovnoměrně geograficky rozloženy a nejsou rovnovážně zastoupeny. Mimo jiné je zapotřebí vzdělávat více lékařů pro primární péči⁽⁴⁾ a udržet kvalifikované pracovníky. Aby mohli zaměstnavatelé přijímat zaměstnance a udržet si je, musí jim nabídnout dobré pracovní prostředí a dobré pracovní podmínky. Za účelem rozvoje činnosti musejí zaměstnavatelé rozvíjet multiprofesní týmy a jinak organizovat oblasti působnosti (task shifting), aby se posílila úloha zdravotních sester a dalších profesí. Doufá, že záměr Komise zřídit Evropský sbor solidarity může napomoci zvýšit zájem většího počtu mladých lidí o práci ve zdravotnictví;

25. staví se kladně k technologickému rozvoji ve zdravotnictví a vývoji nových léčivých přípravků. Investice do výzkumu a inovací jsou výchozím předpokladem rozvoje zdravotní péče. Využíváním různých prostředků a vyvíjením nových technologií lze rovněž zlepšit autonomii příjemců péče;

26. domnívá se, že nejdůležitějším nástrojem zefektivnění zdravotní péče jsou nové digitální technologie, které nabízejí nové možnosti prevence, rozpoznání, diagnózy, léčby, informování a komunikace. Rychlost inovací je v tomto odvětví vysoká. I když často existují oprávněné důvody k úvahám nad ochranou údajů a soukromí, dochází ve zdravotní péči příliš často k pomalému využívání možností, jež nabízejí nové informační technologie. Právní předpisy upravující ochranu údajů musí být navrženy tak, aby nebránily účinné péči, monitorování a výzkumu a zároveň se respektovalo soukromí pacientů;

⁽³⁾ Způsob práce, kde jsou pacient a jeho příbuzní aktivně zapojeni do plánování a výkonu zdravotní péče a pacient znamená více než jeho nemoc.

⁽⁴⁾ *Health at a Glance: Europe 2016*.

27. konstatuje, že digitalizace zároveň znamená, že se od základů mění způsob a organizace práce ve zdravotní péči. Má to vliv na poměr sil mezi různými skupinami zaměstnanců i na rovnováhu sil mezi pacienty a zaměstnanci. Systémy elektronického a mobilního zdravotnictví mohou zvýšit vliv občanů na své zdraví a péči o sebe a jejich možnosti přijmout v této oblasti větší odpovědnost. Větší péčí o sebe sama se pacienti mohou vyhnout vyšetřením, což často zvyšuje spokojenost pacientů a zároveň udržuje nízké náklady na zdravotní péči. Vyšší digitalizace může rovněž přispět ke zlepšení služeb v okrajových a řídko zalidněných oblastech;

28. poukazuje na to, že důležitou úlohu v rozvoji zdravotní péče hrají nové léčivé přípravky. Nové, lepší diagnostické metody umožňují individualizovanou léčbu a používání léčivých přípravků s menšími vedlejšími účinky a lepšími léčebnými výsledky. Za účelem nákladového zefektivnění zdravotní péče je však důležité bojovat proti vysokým cenám léčivých přípravků a jejich nadměrnému předepisování. Podporuje proto iniciativy v oblasti dobrovolné spolupráce mezi členskými státy, pokud jde o zadávání veřejných zakázek na léčivé přípravky, stanovování jejich cen a přístup k nim;

29. vyzývá k vyvinutí vyššího úsilí o využití možných ekonomických a kvalitativních výhod spolupráce v oblasti nákladného nebo vysoce specializovaného zdravotnického vybavení;

30. domnívá se, že musí pokračovat cílevědomé úsilí vyvíjené v řadě oblastí za účelem zvýšení bezpečnosti pacientů. Rovněž je potřeba přijmout opatření k boji proti odolnosti vůči antibiotikům, kam patří mj. restriktivní používání antibiotik, vývoj nových antibiotik a holistický přístup zahrnující jak zdraví zvířat, tak lidské zdraví, a také konkrétní opatření pro boj s infekcemi souvisejícími se zdravotní péčí. Aby se zachovala účinná ochrana před nákazou, je naléhavě nutné zajistit všem lidem žijícím v Evropě rovnocennou, optimální ochranu před nemocemi, kterým lze předcházet očkováním;

31. považuje za velmi naléhavé, aby zdravotnictví a orgány sociální péče v členských státech věnovaly pozornost zranitelné situaci, v níž se nachází mnoho nově příchozích migrantů, a vyvíjely úsilí o naplnění jejich potřeb v oblasti zdravotní péče, např. co se týče duševních onemocnění;

32. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány hrají klíčovou úlohu při ochraně a podpoře zdraví, pokud jde o rizikové faktory související s životním prostředím. Místní orgány nesou často hlavní odpovědnost za ochranu životního prostředí, kvalitu ovzduší, nakládání s odpady, územní plánování, veřejnou dopravu, vodu a kanalizaci, zelené plochy určené k rekreaci, bezpečnost potravin atd. Zdravotní a sociální péče mohou přispět např. tím, že budou používat bezpečné a ekologicky šetrné výrobky, bude v nich dobře fungovat nakládání s odpady a budou snižovat spotřebu energie a vody;

Opatření na úrovni EU

33. podporuje evropskou spolupráci v oblasti zdravotní péče, k níž dochází za respektování práva členských států nezávisle rozhodovat o způsobu zřízení, financování a podobě systémů zdravotní péče. Přestože jsou výzvy společné, jejich řešení se často liší. EU by měla podporovat členské státy a jejich místní a regionální orgány v propagaci dobrého veřejného zdraví a rozvoji zdravotní péče. EU musí jednat v souladu se zásadou subsidiarity a respektovat rozdíly mezi zdravotními systémy jednotlivých členských států;

34. domnívá se, že zároveň je v zájmu EU zlepšovat zdravotní stav a snižovat rozdíly ve zdraví, jelikož je to předpoklad pro to, aby se v Evropě snížily také ekonomické a sociální rozdíly. EU by měla důsledněji vycházet ze zásady „začlenění otázek zdraví do všech politik“;

35. poukazuje na potřebu pokračovat ve financování následujících oblastí z politiky soudržnosti EU i po roce 2020: infrastruktura zdravotní péče, elektronické zdravotnictví a programy podpory zdraví, přičemž cílem je podpora regionálního rozvoje a snížení sociálních a ekonomických rozdílů. Účelnost projektů financovaných z fondů EU by se měla prozkoumat z pohledu veřejného zdraví a hospodářského rozvoje dotčených regionů⁽⁵⁾;

(⁵) CDR 260/2010.

36. domnívá se, že k rozvoji evropských zdravotních systémů může přispět přeshraniční spolupráce. Je rozumné, aby EU měla určitou pravomoc přijímat právní předpisy v záležitostech týkajících se přeshraničních zdravotních hrozeb a zdravotní péče, obecně by se ale její činnost měla týkat především podpory práce členských států a stimulace růstu kvality. Toho může EU docílit např. tím, že bude vydávat doporučení, spouštět a financovat rozvojové projekty, stimulovat spolupráci v příhraničních regionech, podporovat výměnu znalostí a zkušeností, šířit dobré příklady a osvědčené postupy, ještě aktivněji se zapojovat do činnosti týkající se veřejných srovnávání a hodnotit účinnost zdravotních systémů mj. ve spolupráci s WHO a OECD. Při této činnosti je důležité objasnit dopady různých systémů zdravotní péče na zdraví jednotlivých pacientů a na veřejné zdraví;
37. v této souvislosti navrhuje, aby Komise zřídila program pro zdravotnické pracovníky podobný programu Erasmus;
38. domnívá se, že prioritní oblasti, které si vytyčila expertní skupina pro hodnocení výsledků systémů zdravotní péče (HSPA) (integrováná péče, přístup ke zdravotní péči a rovnost, primární péče, výsledky na poli zdraví/účinnost, chronická onemocnění a kvalita péče), jsou rovněž platné pro úroveň nižší než celostátní úroveň, a je připraven spolupracovat s touto skupinou s cílem upozornit na odborné poznatky místní a regionální úrovně;
39. v této souvislosti žádá o křeslo pozorovatele v expertní skupině HSPA, kterou na podnět Rady vytvořila v září 2014 Komise společně s členskými státy;
40. domnívá se, že by EU mj. měla podporovat činnost v oblasti prevence chronických onemocnění, podporovat inovace v moderních informačních a komunikačních technologiích a využívání těchto technologií, stimulovat větší evropskou spolupráci v oblasti hodnocení zdravotnických technologií a i nadále se angažovat v celosvětovém úsilí o řešení odolnosti vůči antibiotikům. Vítá proto např. nový akční plán boje proti odolnosti vůči antibiotikům, který má Komise v úmyslu předložit v průběhu roku 2017;
41. v této souvislosti připomíná členským státům jejich povinnost vypracovat do poloviny roku 2017 národní akční plán pro boj proti antimikrobiální rezistenci „založený na přístupu ‚jedno zdraví‘ a odpovídající cílům globálního akčního plánu WHO“ a žádá ministerstva zdravotnictví, aby do přípravy a realizace těchto plánů zapojila místní a regionální orgány;
42. konstatuje, že občané EU získali díky rozsudkům Evropského soudního dvora a směrnicí o mobilitě pacientů z roku 2011 více možností k vyhledávání zdravotní péče v jiném členském státě. Je to vhodné mj. pro pacienty s vzácnou diagnózou nebo pro ty, kdo potřebují kvalifikovanou zdravotní péči, jež v jejich vlasti není dostupná. Staví se proto kladně k práci Komise na zavedení evropských referenčních sítí pro poskytovatele zdravotní péče a odborných středisek v členských státech EU za účelem podpory vysoce specializované zdravotní péče;
43. vyzývá EU, aby při své práci na „zdravotním stavu v EU“ vyzdvihla dobré příklady účinné kvalitní zdravotní péče, poukázala na organizační formy ve zdravotnictví, které jsou pro poskytování účinné kvalitní zdravotní péče obzvlášť přínosné, a objasnila, jak může kvalitní péče snížit potřebu různých sociálních služeb. Zdůrazňuje v této souvislosti, že je důležité poukázat na místní a regionální organizační modely, u nichž se prokázalo účinné fungování.

V Bruselu dne 22. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie pro inteligentní specializaci (RIS3): dopad na regiony a meziregionální spolupráci

(2017/C 272/06)

Zpravodaj: Mikel Irujo Amezaga (vedoucí delegace Navarry v Bruselu, ES/EA)

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. připomíná, že jak Rada, tak Evropský parlament uznaly, že strategie pro inteligentní specializaci (RIS3) mohou být účinnými nástroji, které pomohou čelit výzvám společnosti a podpořit inovace, investice a konkurenceschopnost založené na socioekonomických a územních specifitách;
2. zdůrazňuje, že je důležité, že nařízení (EU) č. 1303/2013 ustavilo RIS3 jako předběžnou podmínku, a vítá, že rámec vypracování platformy S3 ponechává prostor pro regionální přístup, a umožňuje tak zohledňovat regionální specifika;
3. regiony přijaly platformu S3, protože se jedná o užitečnou metodu, která umožňuje účinnější a výkonnější regionální rozvoj. Regiony hodlají zachovat tuto metodu, která se zakládá na subsidiaritě a přístupu zdola nahoru. Přejí si zachovat si možnost volby regionálních specializací. Vypracování platformy S3 musí i nadále především reagovat na snahu posílit dynamiku regionálního rozvoje a vytvářet pracovní místa v územních celcích;
4. zdůrazňuje, že požadavky a pokyny týkající se vypracování strategie pro inteligentní specializaci musejí být v souladu se zásadou subsidiarity a musejí regionům poskytovat dostatečnou flexibilitu, aby mohly reagovat na specifické problémy;

Rozvoj strategií pro inteligentní specializaci (RIS3)

5. připomíná, že je třeba zaručit účast všech úrovní správy (vnitrostátní, regionální, subregionální a/nebo místní úrovně), které mají pravomoci v oblastech činnosti strategie a jsou do nich zapojeny, a to tak, aby tato správa zahrnovala příslušné subjekty tzv. čtverné šroubovice⁽¹⁾ a poukázalo se na úlohu průmyslu, vzdělávacích a výzkumných institucí a také občanů, ačkoli přesná sestava zapojených organizací bude záviset na regionálním kontextu;
6. domnívá se, že RIS3 jsou pro místní a regionální orgány přidanou hodnotou, neboť vytváří meziodvětvové a meziregionální společné projekty a investice, jež jsou zvláště prospěšné, pokud jde o průmyslovou obnovu;
7. zdůrazňuje, že rozvoj RIS3 musí zahrnovat všechny zúčastněné strany a podnítit je ke spolupráci v rámci společné vize. Tento proces musí podpořit víceúrovňovou správu a vytvořit na daném území kreativní a sociální kapitál;
8. domnívá se, že proces formování a pravidelných přezkumů RIS3 musí být i nadále interaktivním procesem správy, který podpoří proces rozvoje podnikavosti, tzn. procesem kombinujícím přístupy shora dolů a zdola nahoru, do něhož by vhodným způsobem měli být zapojeni též občané, kteří budou zastoupeni vhodnými způsoby;
9. poznamenává, že povinnost uskutečnit proces založený na účasti vychází z bodu 4.3 přílohy I nařízení (EU) č. 1303/2013. Bez ohledu na výše uvedené je proces založený na účasti v mnoha případech nadále nedostatečný. Proto vyzývá Komisi, aby povzbudila relevantní zúčastněné strany na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, aby dohlédly na skutečné splnění tohoto legislativního ustanovení;

⁽¹⁾ Konkrétně jde o vnitrostátní nebo regionální řídicí orgány a zúčastněné strany, jako jsou univerzity a další vysokoškolské instituce, průmysl a sociální partneři a také občané v procesu nacházení podnikatelských příležitostí.

10. připomíná, že pro rozvoj RIS3 se doporučuje též politická shoda, a proto se doporučuje aktivní účast všech reprezentativních politických sil nebo jejich většiny, jakož i sociálních subjektů a organizací občanské společnosti;

11. domnívá se, že RIS3 se nesmí omezovat na otázky výzkumu, inovací a rozvoje podniků. V duchu nové agendy dovedností pro Evropu se musí zabývat také rozvojem nových dovedností, vzdělávání a odborné přípravy pro všechny občany, zejména pro mladé lidi, zaměstnance a nezaměstnané. Domnívá se rovněž, že je důležité podporovat programy odborné přípravy a rozvoje, zejména v regionech, jež mají málo zkušeností v této oblasti, přičemž je třeba poukázat na případy úspěchu v odvětví, kterých lze použít jako odkazu pro ostatní regiony, a požadovat, aby byla přijata opatření pro spolupráci mezi inovativními regiony a méně rozvinutými regiony;

12. je toho názoru, že volba inteligentní specializace regionů může být rovněž podnětem k posílení některých unijních politik. Například se řada regionů rozhodla, že budou rozvíjet inteligentní specializace zaměřené na námořní problematiku prostřednictvím průřezových meziodvětvových přístupů, kde jsou evropské politiky dosud nedostatečně strukturované, což omezuje jejich schopnost podpory a jejich účinnost;

13. zdůrazňuje, že upřednostňování odvětví, v nichž má region komparativní výhodu, musí být v souladu s průřezovými cíli, které jsou vlastní Lisabonské strategii (vzdělávání mladých lidí a přístup k zaměstnání, rovnost žen a mužů, investice do vysokého školství a výzkumu, podpora inovací v malých a středních podnicích ve všech odvětvích regionálního hospodářství, podpora sociálních a ekologických inovací atd.). Je zásadní, aby evropské politiky mohly i nadále podporovat tyto hlavní cíle, na nichž stojí Lisabonská strategie, a zároveň pomáhaly prosazovat platformy S3. Přestože na tomto poli došlo k výraznému posunu, je ve všech evropských regionech ještě třeba usilovat o pokrok v plnění těchto cílů;

14. vyzdvihuje význam strategií v oblasti specializace a inovací pro udržitelný rozvoj venkovských oblastí a upozorňuje na důležitost odborné přípravy, pokud jde o identifikaci a využití potenciálu či kapacity místních komunit a místních hodnot;

15. připomíná, že uvedené nařízení stanoví, že strategie RIS3 musí zahrnovat „kontrolní mechanismus“, který by měl být schopen prostřednictvím náležitého výběru ukazatelů výsledků zachytit a sledovat změny předpokládané v každé jejich prioritě a měl by podporovat výměnu osvědčených postupů. Zdůrazňuje význam zaměřit se na kontrolu a hodnocení. Měl by se proto vytvořit flexibilní společný orientační rámec, který by byl schopen zachytit a sledovat změny předpokládané v každé prioritě RIS3, což by regionům pomohlo při tvorbě vlastních mechanismů sledování a individuálně uzpůsobených ukazatelů v závislosti na situaci a potřebách. Mechanismus sledování umožní regionům kontinuálně rozvíjet své strategie založené na empirických údajích. Bude do značné míry záviset na vlastnostech RIS3, a jejich definice by proto měla být součástí rozvoje strategie. S ohledem na tuto skutečnost navrhuje, aby z tohoto hlediska bylo možné zvážit zvláštní finanční dotaci z více fondů, jejímž účelem je podporovat flexibilní metodiku integrovaného a sdíleného provádění všemi aktéry, včetně činnosti v oblasti analýzy, monitorování, hodnocení a monitorování;

16. domnívá se rovněž, že RIS3 se musí zaměřit i na jiné aspekty, než jen na inovace a výzkum, aby mohly v budoucnu přerůst v komplexnější strategii regionálního rozvoje, jež bude zahrnovat další aspekty, jako je vzdělávání nebo odborná příprava;

17. bere na vědomí současnou situaci a navrhuje vytvoření společného orientačního rámce pro sledování, který bude regionům sloužit jako východisko při vypracovávání vlastního rámce pro sledování, který bude zohledňovat typické rysy regionů a také jim umožňovat využití jejich vlastních způsobů hodnocení a sledování;

18. uznává úsilí, které vynaložila platforma S3 v oblasti technické pomoci a tvorby nástrojů, ačkoli společný orientační rámec by přispěl k větší soudržnosti při provádění a monitorování RIS3;

19. vyzývá k tomu, aby hodnocení platform S3, které jsou stále novou strategií, jejíž vypracování a provádění je složité a která přinese výsledky až po letech, bylo postupné a opatrné. Prvním ukazatelem úspěchu musí být i nadále reálné stanovení priorit a místní angažovanost a regiony musí být úzce zapojeny do stanovení a řízení mechanismů hodnocení;

20. vyzývá Komisi, aby včas zveřejnila podmínky pro přípravu strategií pro příští programové období. Zveřejnění „pokynů“ až po zahájení programového období, jako v případě současné podmíněnosti ex ante, je z hlediska výkonných orgánů neúčinné;

21. doporučuje úzké propojení s monitorováním operačních programů EFRR tam, kde takové operační programy hrají významnou úlohu při provádění strategie výzkumu a inovací, a s využíváním harmonizovaných kritérií v nich vyvinutých, a zároveň plně zohlednění územních specifik, jež podle Evropské komise⁽²⁾ mohou být uspořádány jako „ukazatele zdrojů“, „ukazatele výstupů“ a „ukazatele výsledků“ (kvalitativní a kvantitativní);

22. zdůrazňuje zejména potenciál, jaký mají vysokoškolské instituce, jiné vzdělávací instituce, výzkumné a technologické organizace a průmysl, zejména malé začínající podniky a malé a střední podniky, při formování a provádění RIS3. Vysokoškolské instituce působí jako styčný bod v rámci tzv. „znalostního trojúhelníku“ (výzkum, vzdělávání a inovace) a mohou velmi vhodně podpořit vytváření kapacity pro inovace v regionech, a proto by měly regionální vlády vysokoškolské instituce podporovat, aby se na procesu RIS3 aktivně podílely. Je při tom zapotřebí usilovat o rovnováhu mezi otevřeností vysokoškolských institucí vůči požadavkům trhu na straně jedné a teoretickým vzděláváním a (základním) výzkumem pro inovace pro pozítří na straně druhé. Domníváme se proto, že je nezbytné, aby byly instituce vysokoškolského vzdělávání přístupné pro všechny, přispívaly ke zvýšení úrovně vzdělání a odborné přípravy nezbytné pro znalostní společnost zaměřenou na kreativitu a plnily potřeby trhu práce, a to podniků i ostatních zaměstnavatelů;

23. doporučuje, aby strategie RIS3 při rozvoji kapacit místních a regionálních orgánů v co nejvyšší míře počítaly se zřízením flexibilních a vnějších organizací či struktur zaměřených na podporu vlád, zejména těch s omezenými zdroji. Považuje za nesmírně užitečnou, avšak nedostatečnou, vnější podporu a hodnocení (vzájemné hodnocení a návštěvy odborníků), které provedla platforma S3, neboť se domnívá, že každý místní a regionální orgán musí dostat možnost rozvíjet své vnitřní místní a regionální kapacity, včetně mechanismů provádění, monitorování a sledování RIS3;

24. zdůrazňuje, že i při tvorbě a provádění RIS3 musí být náklady a výnosy v přiměřeném poměru. Je třeba využít veškerých možností, aby se zabránilo tomu, že RIS3 přinesou novou byrokratickou zátěž;

25. poukazuje na to, že RIS3 musejí být v průběhu příslušného programového období dostatečně flexibilní. Nesmějí bránit novému vývoji, inteligentním diverzifikacím, ani případným přelomovým inovacím v regionech. RIS3 zejména nesmějí omezovat soukromou hospodářskou činnost v příslušných regionech, například startupů;

Součinnost mezi evropskými strukturálními a investičními fondy a dalšími programy

26. konstatuje, že výchozí základ RIS3 přesahuje účinnější využití strukturálních fondů a jeho cílem je vytvořit součinnost mezi regionálními politikami v oblasti inovací a rozvoje a finančními nástroji s cílem zabránit zdvojování;

27. připomíná, že jednou z priorit pro období 2014–2020 je podpora součinnosti mezi evropskými strukturálními a investičními fondy (ESI fondy) a programem Horizont 2020. Tento proces však ztěžuje složitost regulace. Tato snaha o součinnost musí zahrnovat rovněž ostatní politiky Evropské unie a jejich intervenční nástroje;

28. zdůrazňuje, že tato metoda je přínosná, a musí se rovněž zaměřit na posílení podpory poskytované malým a středním podnikům, jejich jednotlivým projektům a společným činnostem, a také na posílení podpory startupům;

⁽²⁾ Jako například „Guidance document on monitoring and evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund“, Evropská komise, 2014.

29. poznamenává, že je nezbytné zjednodušit regulační rámec a vytvořit fungující styčné body, jež zlepší vzájemné působení mezi různými koncepcemi podpory. Ty by zase měly obsahovat jasný a srozumitelný popis toho, jak součinnosti zamýšlí dosáhnout a umožnit ji;

30. domnívá se, že je důležité podpořit školicí programy, zejména v regionech s omezenou zkušeností v tomto smyslu, a zdůraznit při tom úspěšné případy v jednotlivých odvětvích, které by se mohly stát referenčními příklady pro ostatní regiony;

31. poukazuje na to, že důležitým faktorem úspěchu při dosažení součinnosti je podpora komunikace a spolupráce zainteresovaných stran, jež jsou obeznámeny s různými podpůrnými nástroji (strukturální fondy a Horizont 2020), avšak doposud nemají mnoho znalostí o jednotlivých dalších oblastech. To platí jak na regionální, tak na evropské úrovni. Žádá Komisi a regiony, aby spolupráci těchto skupin podporovaly;

32. připomíná, že velká část možného úspěchu bude záviset mimo jiné na hladkém vztahu mezi různými úrovněmi správy – unijní, celostátní, regionální a případně místní – a na koordinaci mezi řídicími orgány a vnitrostátními kontaktními místy;

33. lituje toho, že velkou překážkou pro využívání součinnosti je nadále neúplná harmonizace mezi regulačním rámcem pro podporu na přímou správu ze strany Komise (Horizont 2020) a podporu na nepřímou správu (ESI fondy), jež podléhá omezením státní podpory. Vyzývá, aby byla v tomto smyslu uplatněna doporučení nedávné studie zadané Evropským parlamentem ⁽³⁾;

Racionalizace iniciativ Evropské komise

34. opětovně uznává velký úkol, který provádí platforma S3, ačkoli zjišťuje různorodé iniciativy Evropské komise, což vede ke zmatku, neznalosti a nedostatečné koordinaci mezi regiony;

35. domnívá se, že je nezbytné analyzovat součinnost mezi různými nástroji, iniciativami, prostředky a podpůrnými orgány, jako je například platforma pro inteligentní specializaci, evropské středisko pro sledování klastrů, evropská inovační partnerství, evropské strategické fórum, iniciativy týkající se klíčových základních technologií, výzkumné infrastruktury a mnohé další;

36. žádá Komisi o zajištění větší soudržnosti při chápání iniciativ a jejich provádění, zejména co se týče malých regionů nebo regionů s menší správní kapacitou;

37. přeje si, aby bylo vyjasněno stanovení problematik, na něž by Komise hodlala vynaložit velké prostředky, aby rozvinula globální přístup k hodnotovému řetězci na evropské úrovni v daném odvětví tím, že bude vycházet z úspěšných příkladů v klíčových oblastech, jež se týkají co největšího počtu členských států a regionů, u nichž by bylo vhodné, aby se soustředila na přístup zaměřený na vytváření sítí, na podporu a na organizování činností prostřednictvím platformy S3;

38. doporučuje, aby EU ujasnila dopad strategií pro inteligentní specializaci na jiné mechanismy EU poskytující pokyny a na zúčastněné strany, aby zlepšila komunikaci a aby byl vypracován „atlas iniciativ, nástrojů a projektů EU“ v oblasti témat souvisejících se RIS3 a za příklad si při tom vzít portál Komise e-justice, jehož cílem je „usnadnit život občanů“ a poskytnout jim informace ve více jazycích;

39. doporučuje podpořit znalostní společenství, které by vzdělávalo a profesionalizovalo odborníky v oblasti RIS3, a zohlednit rovněž práci OECD, platformy S3 a také rozsáhlého akademického odvětví;

⁽³⁾ *Maximisation of synergies between European Structural and Investment Funds and other EU instruments to attain Europe 2020 Goals*, Evropský parlament, generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie, červen 2016, IP/B/REGI/IC/2015-131.

Podpora meziregionální spolupráce a vytvoření hodnotových řetězců

40. zdůrazňuje, že za účelem zajištění konkurenceschopnosti EU a jejího průmyslu na celosvětové úrovni je zásadní vytvoření kritického množství na územní úrovni. Domnívá se, že místní a regionální orgány jsou vhodným místem pro zabývání se inovativními ekosystémy a vytvoření nezbytných vazeb mezi politikami EU, průmyslem, výzkumnými středisky, vysokoškolskými institucemi a občany;

41. konstatuje, že na základě priorit stanovených v RIS3 je nezbytné rozvíjet meziregionální spolupráci, která umožní vytvořit hodnotové řetězce v celé EU;

42. je přesvědčen, že meziregionální spolupráce vytvoří součinnost mezi hospodářskými činnostmi a zdroji, které již byly v regionech definovány, tak aby byly lépe využity možnosti a došlo k zamezení zbytečnému zdvojování investic, a to za využití strukturálních fondů;

43. domnívá se, že zásadní je moci disponovat dostatečnými informacemi a schopností koordinace, jejichž ideálním výsledkem by byl dokonalý soudržný systém doplňkovosti, jenž by odstranil neúčinnost vyplývající ze zdvojování a pouhého napodobování;

44. vítá různé iniciativy Evropské komise v tomto smyslu, například tematické platformy, ačkoli se domnívá, že tyto iniciativy by měly vznikat s přesně definovanými finančními nástroji a cíli, které u účastníků zabrání riziku nejistoty, a měly by se vyhýbat zdvojování s dalšími iniciativami nebo programy, jako jsou znalostní a inovační společenství, projekt ERA-NET, programy klastrů COSME, projekty v rámci Interreg Europe atd.;

45. kritizuje skutečnost, že velké finanční nástroje opomíjejí menší projekty, a i když jsou vynakládány vysoké částky, zejména v rámci EFSI, tyto nástroje nejsou dostatečné na to, aby malým a středním podnikům umožnily řešit selhání trhu a usnadnit přístup k úvěru a financování rizik. Důvodem neúčasti malých aktérů je velmi často míra komplexnosti, časově náročné postupy přípravy, provádění a ukončování velkých projektů a nízká úroveň technologické připravenosti (daleko od viditelné návratnosti investice);

46. zdůrazňuje, že je důležité rozvíjet tematické platformy Evropské komise, a zejména pak možnost, kterou skýtají pro posílení spolupráce mezi regionálními aktéry. Rovněž konstatuje, že tyto platformy pro meziregionální spolupráci se prokázaly být zásadními pro provádění, maximalizaci hospodářského růstu a tržní potenciál, zejména pokud jde o inovace vedené odvětvím. Proto se domnívá, že pro několik dobrovolně zapojených regionů by mělo být možné vytvořit organizaci s určitými specializacemi na meziregionální úrovni:

— v rámci jedné země,

— v rámci přeshraničního celku,

— v nejbližších regionech,

— v rámci mořského pobřeží nebo horského masivu,

— v rámci evropské sítě bez územní kontinuity (například kulturních a tvůrčích odvětví, služeb spojených s demografickými výzvami nebo iniciativy Vanguard);

47. domnívá se, že RIS3 by měly vybědnout regiony, aby rozvinuly mezi klastry mezinárodní spolupráci odvětvovou nebo v rámci společných segmentů trhů, která by podpořila posilování uvedených mezinárodních hodnotových řetězců. Úloha, kterou klastry mohou hrát jako mosty mezi subjekty uvnitř regionů a mimo ně a jako cesty pro podnikatelskou podporu určenou malým a středním podnikům, se musí odrážet v politikách EU;

48. lituje, že vnitrostátní a regionální orgány v uspokojivé míře nevyužívají platný právní rámec pro meziregionální a nadnárodní využívání evropských strukturálních a investičních fondů. To se týká i provádění operací mimo zónu programu, které je v praxi téměř nulové;

49. poukazuje na to, že v souladu s různými studiemi existují významné překážky brzdící využívání evropských strukturálních a investičních fondů pro meziregionální a nadnárodní spolupráci, jako jsou například chybějící zdroje nebo správní kapacita, chybějící příklady osvědčených postupů, nejistota ohledně provedení, neexistence referenčního rámce a metodiky, nedostatečná jasnost cílů, nesouměrná úroveň politických kompetencí, normativní překážky a chybějící finanční rámec, který by uvedenou činnost umožnil;

50. domnívá se proto, že současný regulační rámec meziregionální spolupráci nepodporuje, ale spíše omezuje. Vyzývá proto Evropskou komisi, aby prakticky podpořila činnost řídicích orgánů EFRR a ESF, například při vzájemné výměně informací a odstraňování nejistot ohledně přípustnosti plánovaných opatření v konkrétních případech, a aby neuplatňovala žádné restriktivní výklady stávajícího právního rámce. Nicméně uznává, že důvodem některých podstatných překážek není současný nedostatečný regulační rámec, nýbrž chybějící správní kapacita a asymetrické úrovně politických, správních a vědeckých pravomocí;

Nový regulační a finanční rámec

51. má za to, že platforma S3 regionů musí být skutečně zohledněna ve všech unijních politikách, a to i při provádění celé politiky soudržnosti, a nikoli pouze při provádění EFRR;

52. domnívá se, že se může ukázat jako složité snažit se podnitit nové politiky a využívat k tomu tentýž regulační a finanční rámec. Proto se domnívá, že by bylo vhodné povolit flexibilitu programů tak, aby mohly pružně reagovat na zavádění nových politik;

53. domnívá se, že regiony za účelem rozvoje své spolupráce ohledně RIS3 potřebují jednoduchý nástroj, který umožní skutečně zohlednit náklady na vytvoření sítí a nikoli jen na společně prováděné provozní projekty;

54. odmítá jakýkoli pokus o renacionalizaci politiky soudržnosti po roce 2020, protože tato politika bude i nadále úhelným kamenem podpory strategií inteligentní specializace ve všech regionech EU, a takový krok by ohrozil pozitivní změny, jichž už bylo ve stávajícím programovém období dosaženo v mnoha místních a regionálních celcích;

55. za tímto účelem doporučuje:

- reformu současného regulačního rámce provedenou před koncem období 2014–2020, která podnítl součinnost mezi evropskými strukturálními a investičními fondy a dalšími programy a rovněž meziregionální spolupráci. Taková reforma by vyžadovala zjednodušení a flexibilitu při řízení evropských strukturálních a investičních fondů, a to prostřednictvím uplatňování zjednodušených metod, založených například na dosažení cílů, využití jednotkových nákladů a dalších opatření, jež jsou nejvhodnější pro účinné provádění fondů v případě inteligentní specializace,
- posílení cílů udržitelného rozvoje podporujícího začlenění a vytváření pracovních míst v rámci platformy S3,
- společný rámec orientačního a flexibilního charakteru ve formě doporučení o strategiích RIS3, který bude reagovat na vakuum a chybějící koordinaci, jež v současnosti existují v oblasti navrhování, přípravy, provádění, sledování a kontroly strategií RIS3. Vycházejíc ze zásady subsidiarity by se mělo jednat o flexibilní a otevřený dokument, který se neustále vyvíjí a ponechává prostor pro vznik nových oborů specializace, které v daném okamžiku neexistovaly,
- s naléhavostí poskytnout vhodné ad hoc nástroje financování s cílem podpořit meziregionální spolupráci. Tyto nástroje mohou spočívat v kombinaci financování (včetně kombinace dotací a půjček, veřejného a soukromého financování na různých úrovních) a v inovativním využití fondů, které umožní podpořit pilotní projekty určené sítím meziregionální spolupráce, v nichž bude kontakt s průmyslem hmatatelný a jejichž výsledky budou mít dopad na trh,
- v budoucnu by program Horizont 2020 měl představovat územní přístup k evropské politice výzkumu a inovací a RIS3. Zároveň zdůrazňuje, že program Horizont 2020 musí i nadále vycházet ze zásady špičkových výsledků,
- tento územní přístup by měl zohledňovat potíže, s nimiž se při partnerství na projektech setkávají některé regiony, např. nejvzdálenější regiony, v důsledku své odlehlosti od hospodářských a technologických center,

- poučit se z pilotních projektů prováděných GŘ Regio v zaostávajících regionech, aby bylo možné odpovídajícím způsobem podporovat tyto regiony ve snižování rozdílů v oblasti inovací v EU,
- provést důkladné předběžné posouzení územních dopadů s ohledem na začlenění strategie inteligentní specializace v různých politikách EU, například v oblasti výzkumu (9. RP), průmyslové politiky a budoucí politiky soudržnosti,
- naléhavé přidělení zdrojů pro Interreg Europe, který bude v nadcházejících letech konkrétním nástrojem, který regiony již znají a který je pro podporu vytváření sítí v souvislosti s RIS3 nejvhodnější,
- provádění Junckerova plánu by mělo přispět k rozvíjení regionálních platforem pro podporu vzniku projektů a jejich financování, aby mohl EFSI konkrétně podporovat RIS3. Aby byl zajištěn odpovědný výběr projektů, musejí být subjekty zapojené do hodnocení projektů plně informovány o nezbytné podpoře a potřebách místních a regionálních orgánů. Posílení technické pomoci na regionální úrovni v rámci EFSI je absolutní prioritou,
- účast Evropského výboru regionů na činnosti skupiny na vysoké úrovni pro maximalizaci dopadu evropských programů výzkumu a inovací;

56. doporučuje Evropské komisi, aby zřídila pracovní skupinu s aktivní účastí Evropského výboru regionů, která se bude zabývat všemi těmito prvky, jež umožní zajistit již uvedené předběžné podmíněnosti RIS3 větší konkretizací a více cílů a nástrojů.

V Bruselu dne 22. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

Stanovisko Evropského výboru regionů – Akční plán pro sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030 – Uplatňování přístupu založeného na znalosti rizik katastrof ve všech politikách EU

(2017/C 272/07)

Zpravodaj: Adam Banaszak (PL/EKR), místopředseda sejmiku Kujavsko-pomořanského vojvodství

Odkaz: pracovní dokument útvarů Komise Action Plan on the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030 – A disaster risk-informed approach for all EU policies (Akční plán pro sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030 – Uplatňování přístupu založeného na znalosti rizik katastrof ve všech politikách EU),

SWD(2016) 205 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. vítá pracovní dokument útvarů Komise týkající se akčního plánu pro sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030, jelikož je v něm zvláště vyzdvížena úloha místních a regionálních orgánů při podpoře úsilí států o snížení rizika katastrof;
2. zdůrazňuje, že odolnost vůči katastrofám je jedním z hlavních aspektů udržitelného rozvoje. Z tohoto důvodu vyzývá orgány Evropské unie k tomu, aby se tato zásada stala jedním ze základních pilířů budoucích opatření pro zajištění udržitelného rozvoje v Evropě a aby byla zohledněna v budoucích fondech a projektech EU;
3. poukazuje na to, že v posledních deseti letech značně vzrostla intenzita a četnost výskytu katastrof. V důsledku přírodních katastrof přijdou na celém světě každoročně o život desítky tisíc lidí a zemím EU vznikají přímé náklady ve výši desítek miliard eur, přičemž počet obětí je obvykle vyšší v rozvojových zemích a ekonomické ztráty bývají vyšší v rozvinutých ekonomikách;
4. vyslovuje se pro to, aby bylo podporováno zavádění celostátních, regionálních a místních strategií a plánů pro řízení rizik, včetně stanovení cílů, ukazatelů a harmonogramů, a zdůrazňuje, že je nezbytné vyhodnotit stávající strategie a plány s cílem zahrnout do nich ustanovení sendajského rámce. V případě příhraničních regionů je nezbytné a mělo by být podněcováno účinné koordinování těchto strategií nebo vypracování společných přeshraničních strategií;
5. zdůrazňuje, že je *nákladově efektivnější* budovat infrastrukturu odolnou vůči katastrofám než vylepšovat infrastrukturu, která není bezpečná. Podle odhadů Úřadu Organizace spojených národů pro snižování rizika katastrof (UNISDR) činí poměr mezi náklady a užitekem 1:4;
6. je si vědom toho, že je naléhavě nutné splnit prioritní cíle pro rok 2020, jež byly vytyčeny v rámci cílů udržitelného rozvoje ⁽¹⁾ (11b) a v sendajském rámci, aby se výrazně zvýšil počet měst a lidských sídel, jež přijmou a budou provádět integrované politiky a plány zaměřené na začleňování, účinné využívání zdrojů, zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně a odolnost vůči katastrofám, a aby byl v souladu se sendajským rámcem vypracován a na všech úrovních uplatňován ucelený systém řízení rizik v případě katastrof;
7. zdůrazňuje, že všechny unijní projekty související s budováním nové infrastruktury (ať už jsou realizovány prostřednictvím fondů regionální politiky nebo prostřednictvím Evropského fondu pro strategické investice) by měly být odolné vůči katastrofám. Vyzývá k tomu, aby byla tato zásada výslovně uvedena v pravidlech pro využívání fondů;

⁽¹⁾ SDGs – Sustainable Development Goals (cíle udržitelného rozvoje).

8. upozorňuje na to, že na snižování rizika katastrof na místní, regionální a celostátní úrovni je třeba vyčlenit odpovídající finanční prostředky. Civilní ochrana je často převáděna do působnosti místních a regionálních orgánů, aniž by jim byly poskytnuty dostatečné finanční prostředky na pokrytí potřeb. Místní a regionální orgány potřebují náležité zdroje a pravomoci v oblasti přijímání rozhodnutí. Dostatečné prostředky je třeba vyčlenit také na programy, jejichž prostřednictvím je podporována přeshraniční spolupráce v oblasti snižování rizika katastrof a řešení krizí;

9. jednoznačně podporuje návrh Komise uvedený v dokumentu ze dne 30. listopadu 2016 (COM(2016) 778), který by EU umožnil výrazněji prokazovat solidaritu v případě závažných nebo regionálních přírodních katastrof. Vyzývá k přezkumu definice závažných nebo regionálních přírodních katastrof stanovené v nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské unie, kterou uvádí návrh Komise. Poukazuje na to, že mezní hodnoty pro závažné katastrofy stanovené v této definici – škody činící více než 3 miliardy EUR či více než 0,6 % HDP příslušného státu – jsou příliš vysoké a představují překážku, zvláště pro menší a méně rozvinuté regiony, které nejčastěji potřebují získat finanční podporu;

10. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány hrají ústřední roli při řízení rizika katastrof a při zvládnání katastrof, a poukazuje rovněž na opodstatněnou úlohu, roli a význam místních a regionálních platforem při snižování rizika katastrof;

11. podotýká, že pro optimalizaci řízení rizik je nezbytné, aby orgány samosprávy a celostátní orgány spolupracovaly se soukromými subjekty, včetně pojišťoven;

12. připomíná také, že některé regiony, například nejbližší regiony, jsou díky své geostrategické poloze předními evropskými subjekty pro naléhavé zásahy za hranicemi EU, ale také pro předcházení rizikům;

13. katastrofy neznají regionální ani státní hranice, a proto je nezbytné vytvořit protokol pro koordinovaný postup v případě, že katastrofy postihnou dva nebo více států. Koordinace je zásadní zejména v situacích, kdy byly zasaženy i třetí země;

14. je si vědom toho, že problematika přírodních katastrof je neoddelitelně spjata s opatřeními přijímanými v důsledku změny klimatu a že je třeba zabývat se těmito dvěma oblastmi společně. Navrhuje, aby nový Pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky zintenzivnil svou činnost v této oblasti a aby ještě více podporoval přizpůsobování se změně klimatu, které rovněž přispívá k posilování odolnosti na místní úrovni. Znovu zdůrazňuje, že tento pakt podporuje a stejně tak podporuje kampaň UNISDR s názvem „Making Cities Resilient“. Navrhuje, aby byli pro tuto kampaň jmenováni vyslanci, kterým by VR poskytoval svou pomoc, a to s cílem upozornit na ni města a regiony;

15. vítá skutečnost, že se ve sdělení Komise COM(2016) 739⁽²⁾, které bylo zveřejněno v listopadu 2016, hovoří o nutnosti zohledňovat snižování rizika přírodních katastrof, vyjadřuje však politování nad tím, že v něm nebylo zdůrazněno, že odolnost vůči katastrofám je jedním ze základních předpokladů pro zajištění udržitelného rozvoje v Evropské unii;

Chápání rizika katastrof

16. vyzdvihuje morální povinnost zajistit, aby projekty EU neohrožovaly lidské životy financováním infrastruktury, která by nebyla odolná vůči katastrofám. Mímoto zdůrazňuje, že je finančně efektivnější budovat infrastrukturu odolnou vůči katastrofám než modernizovat infrastrukturu, jež nesplňuje bezpečnostní normy;

17. vítá nedávnou reformu Fondu solidarity Evropské unie (FSEU), který je finančním mechanismem EU pro poskytování pomoci v případě závažných katastrof a hlavním nástrojem EU pro reakci na přírodní katastrofy. Zdůrazňuje, že FSEU je důležitým nástrojem reakce na závažné přírodní katastrofy a vyjádření evropské solidarity se zasaženými regiony v Evropě. Je potěšen tím, že v souladu s doporučeními VR může být tento fond využíván k posilování odolnosti stávající infrastruktury vůči katastrofám. Souhlasí sice s prodloužením lhůt pro jeho využití, zdůrazňuje však, že efektivní využívání prostředků by lépe zajistila dvouletá lhůta⁽³⁾. Kromě toho se domnívá, že v rámci mechanismu finanční podpory by měly být stanoveny nižší mezní hodnoty, které by umožnily přístup k této podpoře regionálním i místním orgánům;

⁽²⁾ Sdělení Komise Další kroky k udržitelné evropské budoucnosti Evropské úsilí v oblasti udržitelnosti (COM(2016) 739).

⁽³⁾ CDR6402-2013_00_00_TRA_AC.

18. v případě rozvojové spolupráce je nezbytná informační činnost s cílem zvýšit povědomí o tom, že za připravenost a reakci na mimořádné události zodpovídají orgány a obyvatelstvo;
19. schvaluje horizontální přístup, který byl v akčním plánu Komise uplatněn a díky němuž mohou být cíle sendajského rámce promítnuty do ostatních politik EU, čímž se zaplňuje mezera mezi globálním sendajským rámcem a mechanismem civilní ochrany Unie;
20. poukazuje na to, že v akčním plánu Komise byl zohledněn přínos všech politik a postupů EU, a nikoli pouze politiky v oblasti civilní ochrany, pro dosažení priorit dohodnutých na 3. světové konferenci OSN o snižování rizika katastrof;
21. domnívá se, že základem aktivního a nikoli reaktivního přístupu ke koncipování politiky založené na znalosti rizik katastrof je vypracování pětiletých akčních plánů, jejichž cílem by mělo být zapojení celé společnosti, šíření a zlepšování povědomí o rizicích, investicích spojených s riziky, připravenosti na katastrofy a odolnosti vůči nim, posílení priorit EU v oblasti konkurenceschopnosti, výzkumu a inovací a podpora odolného udržitelného rozvoje, přičemž by mělo být posilováno využívání informačních a komunikačních technologií (IKT) a sítí automatického včasného varování založeného na včasném zjištění, okamžité komunikaci a proaktivních protokolech zásahu;
22. podotýká, že projekty podporované a realizované v rámci plánu přispějí k vytvoření synergií mezi snižováním rizika katastrof a strategiemi týkajícími se změny klimatu a rovněž k posílení kapacit měst v oblasti eliminace rizika katastrof;
23. doporučuje, aby byly vypracovány akční plány, které budou v souladu s jinými mezinárodními smlouvami a s postupy uzavřenými či zavedenými v letech 2015 a 2016, včetně Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, akčního programu z Addis Abeby pro financování rozvoje a také Pařížské dohody o změně klimatu, závěrů Světového humanitárního summitu či nové městské agendy;
24. poukazuje na význam spolupráce se soukromým sektorem při shromažďování a předávání údajů o ztrátách a škodách a větší provázanosti mezi strategiemi v oblasti řízení rizika katastrof, přizpůsobování se změně klimatu a biologické rozmanitosti;
25. zdůrazňuje, že je důležité, aby byly investice založené na odolnosti vůči rizikům podporovány v rámci všech finančních nástrojů EU a aby byly podporovány systémy včasného varování a zlepšování nadbytečných technologií pro komunikaci mezi systémy civilní ochrany a varováním občanů a zásada lepší rekonstrukce („build back better“) po katastrofách;

Místní a regionální orgány jakožto klíčoví partneři při snižování rizika katastrof

26. podtrhuje, že místní a regionální orgány nesou institucionální a politickou odpovědnost za ochranu občanů a jsou prvním sledem, který reaguje v krizových situacích – zajišťují základní služby a dohled a zvládání nastalých katastrof. Tyto orgány mají na starosti prevenci, okamžitou reakci a záchranné operace a především disponují podrobnými informacemi o svém území a obyvatelích. Zodpovídají rovněž za následnou obnovu;
27. upozorňuje na to, že místní a regionální orgány nejednou projevily výraznou angažovanost při snižování rizika katastrof, například svým zapojením do přípravy posouzení rizik a plánů řízení rizik, jak VR požadoval ve svém stanovisku Mechanismus civilní ochrany Unie ⁽⁴⁾;
28. zdůrazňuje, že za účelem prevence rizik katastrof je důležité rozvíjet meziregionální spolupráci, zejména v politice civilní ochrany. Považuje za vhodné, aby Komise prostřednictvím zlepšení koordinace mezi regiony přispěla k dalšímu zvýšení účinnosti a účelnosti této spolupráce a stanovila normy v oblasti modelů a technologií používaných těmito městy a regiony za účelem zlepšení reakce na mimořádné události, které přesahují hranice nebo kapacitu dané správní jednotky;

⁽⁴⁾ CDR740-2012_FIN_AC.

29. poukazuje na to, že vhodnou platformou pro spolupráci v této oblasti je rovněž rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru při snižování rizika katastrof a provádění opatření, jejichž cílem je pobídnout soukromý sektor k tomu, aby si uvědomil místní riziko a jakožto zainteresovaná strana se zapojil do koncipování budoucí politiky v oblasti snižování rizika katastrof, například co se týče rozšíření nabídky pojištění. Znovu vyjadřuje svou obavu, že v souvislosti s rostoucími riziky by se pojištění v některých oblastech mohlo stát cenově či jinak nedostupným, v důsledku čehož by mohly veřejné orgány čelit vysokým výdajům. Zdůrazňuje, že je třeba prozkoumat možnost sdílení rizika a možnost zavedení systému povinného pojištění proti přírodním katastrofám⁽⁵⁾;

30. domnívá se, že je záhodno plně využít rostoucího významu mobilních technologií, internetu a sociálních médií při předávání informací o katastrofách, zejména rozvoje technologie pokročilé mobilní lokalizace, jež umožňuje okamžité určení polohy, ze které je voláno evropské číslo tísňového volání 112. Využívání těchto technologií je také důležité pro provádění kampaní v oblasti prevence a výcviku týkajícího se katastrof;

31. žádá účinnou informační politiku pro případ katastrof, která může pomoci předejít škodám, pokud se dá očekávat, že dojde k podobným katastrofám nebo že se bude daná katastrofa opakovat. Kromě toho považuje za nezbytné zřídit službu ochrany a materiální a psychologické pomoci pro oběti, rodinné příslušníky, zasahující a další osoby postižené danou katastrofou;

32. připomíná, že místní a regionální orgány potřebují znalosti, nástroje, kapacity a zdroje, aby mohly plnit své povinnosti, jak VR uvedl ve svém stanovisku Rámc pro činnost z Hjógo na období po roce 2015⁽⁶⁾. Zároveň poukazuje na to, že místní orgány sice mají na starosti řadu objektů kritické infrastruktury, investice do zvýšení jejich odolnosti vůči riziku katastrof jsou však málo viditelné a často jsou zanedbávány nebo se zdržuje jejich realizace;

33. vyzývá k tomu, aby byly podniknuty kroky pro zvýšení informovanosti veřejnosti, například prováděním výzkumu v oblasti řízení rizika katastrof. Bylo by záhodno zajistit, aby si obyvatelé ohrožených oblastí uvědomovali nutnost projevovat solidaritu s obyvateli oblastí často zasahovaných katastrofami. V současnosti panuje malé povědomí o tom, jakým způsobem se riziko stupňuje;

34. zdůrazňuje, že je důležité, aby místní a regionální orgány v rámci znalostí, nástrojů, kapacit a zdrojů nezbytných pro plnění svých povinností, jak se uvádí ve stanovisku VR Rámc pro činnost z Hjógo na období po roce 2015, vytvořily sítě meteorologických měřicích stanic. Tyto sítě musí být s to sledovat jak proměnné, které přesně kvantifikují změnu klimatu, tak všechny proměnné, jež umožňují monitorování katastrof a včasné varování před nimi;

Nová prioritní osa coby správná reakce EU na zvýšení počtu katastrof

35. jednoznačně podporuje návrh Komise (COM(2016) 778 final) na vytvoření nové prioritní osy s až 100 % mírou financování na podporu operací týkajících se předpovídání, prevence, plánování, reakce a obnovy v souvislosti se závažnými nebo regionálními přírodními katastrofami v rámci investičních priorit EFRR;

36. souhlasí s návrhem, podle něhož mají být výdaje vynaložené za tímto účelem způsobilé od okamžiku, kdy k dané katastrofě došlo, i kdyby se tak stalo před vstupem nařízení v platnost;

Subsidiarita a proporcionalita

37. konstatuje, že pracovní dokument útvarů Komise je v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality. Podtrhuje, že katastrofy neznají hranic a v oblasti odolnosti vůči katastrofám je tedy nezbytný koordinovaný postup. Civilní ochrana je jednou z oblastí, v nichž EU podporuje, koordinuje či doplňuje opatření členských států (článek 6 SFEU). V souladu s článkem 196 SFEU může Unie jednat, aniž by ovšem přistoupila k harmonizaci právních a správních předpisů členských států.

V Bruselu dne 23. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA

⁽⁵⁾ Podrobnější informace o úloze pojištění při odstraňování následků katastrof viz stanovisko VR COR-2014-02646.
⁽⁶⁾ COR-2014-02646-00-01-AC-TRA.

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

122. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 22. A 23. BŘEZNA 2017

Stanovisko Evropského výboru regionů – Legislativní návrhy týkající se nařízení o sdílení úsilí a nařízení o LULUCF

(2017/C 272/08)

Zpravodaj: Juri Gotmans (EE/SES), starosta obce Haanja**Odkazy:** návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 pro potřeby odolné energetické unie a za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací vztahujících se ke změně klimatu,

COM(2016) 482 final

a

návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací vztahujících se ke změně klimatu,

COM(2016) 479 final

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. **vítá** legislativní návrhy Evropské komise o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 v odvětvích, na něž se nevztahuje systém obchodování s emisemi (ETS) [COM(2016) 482 final], a o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 [COM(2016) 479 final];
2. **považuje za důležité snížit** do roku 2030 **emise skleníkových plynů v odvětvích, na něž se nevztahuje ETS,** natolik, aby bylo možné dosáhnout do roku 2050 dlouhodobého cíle v podobě snížení emisí skleníkových plynů o 95 %;
3. **je toho názoru,** že v zájmu splnění závazků vyplývajících z Pařížské dohody je velice inovativní a nákladově efektivní, aby byl v politice EU v oblasti klimatu integrovaným způsobem využit potenciál pro pohlcování emisí CO₂ v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF);

4. **zásadní význam připisuje tomu**, aby byly místní a regionální orgány uznány a jakožto důležité subjekty zapojeny do realizace opatření nové politiky v oblasti klimatu a aby se v souladu se zásadami víceúrovňové správy mohly aktivněji a rozsáhleji podílet na provádění politiky EU v oblasti energetiky a změny klimatu;
5. **vyzdvihuje** úlohu a pravomoci měst a regionů při shromažďování a sestavování údajů, jež jsou nezbytné pro vypracovávání inventur emisí skleníkových plynů v odvětvích, na něž se vztahuje nařízení o LULUCF a nařízení o sdílení úsilí. **Doporučuje** členským státům a Komisi, aby místní a regionální orgány důsledně podporovaly posílením jejich kapacit pro plnění základních úkolů při koncipování a plánování místního rozvoje v odvětví energetiky, dopravy, nakládání s odpady, využívání půdy a v dalších oblastech;
6. **je toho názoru**, že v nástrojích flexibility se odrážejí tržní zásady a způsoby využívání půdy a také prostředky pro dosažení cílů týkajících se snížení emisí v rámci opatření v oblasti změny klimatu, je však nezbytné provést v nich určité změny, aby nedošlo ke snížení ambiciózních cílů politiky EU v oblasti změny klimatu a k inflaci při obchodování s kvótami. Dalo by se to uskutečnit započítáváním skutečných emisí nebo lineární trajektorie jejich snižování v roce 2020, omezením převádění nadbytečných kvót v EU ETS do odvětví, na něž se ETS nevztahuje, a stanovením náročnějších cílů i pro země s nižším HDP;
7. **žádá**, aby byly zavedeny průběžné kontroly souladu prováděné jednou za pět let jakožto účinný prostředek, který zajistí splnění cílů v oblasti snižování emisí díky pravidelnějšímu monitorování;
8. **domnívá se**, že vzhledem k absenci specifických cílů snížení emisí pro jednotlivá odvětví, na něž se vztahuje nařízení o sdílení úsilí, je třeba formulovat ustanovení v oblasti plánování, aby bylo možné vypracovat na úrovni EU, členských států, regionů a místních orgánů strategie a opatření, která zajistí přechod těchto odvětví na opatření ke snížení emisí CO₂. Je tedy nutné stanovit specifické cíle pro jednotlivá odvětví, aby bylo zaručeno, že budou všechna odvětví, na něž se vztahuje nařízení o sdílení úsilí, v souladu s cílem celosvětového snížení emisí, který byl v tomto nařízení navržen, a kromě toho je nutné posílit kontroly souladu s každoročním prověřováním a vyhodnocováním;
9. **zdůrazňuje, že je nutné** plně a ještě ambiciózněji využívat možností, pokud jde o právní požadavky týkající se specifických opatření v odvětvích, v nichž hrozí nárůst emisí (například účinnost osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel v odvětví dopravy);
10. **vyzývá** Evropskou komisi, aby na příspěvek odvětví LULUCF pohlížela komplexním způsobem a uznala, že toto odvětví (zejména lesy) může pozitivně přispět ke zmírňování změny klimatu pohlčováním a ukládáním emisí CO₂ a substitučními účinky.

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 pro potřeby odolné energetické unie a za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací vztahujících se ke změně klimatu

COM(2016) 482 final

Pozměňovací návrh 1

5. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Přechod na čistou energii vyžaduje změny investičního jednání a pobídek v celém spektru politik.	Co se týče spolufinancování za účelem doplnění prostředků EU, musejí být zavedeny regionální a místní investiční programy na podporu odvětví, na něž se nevztahuje ETS.

Odůvodnění

Účelem tohoto doplnění je upozornit na to, že je nutné zavést v regionech a městech investiční programy. Místní a regionální úroveň nemůže optimálně jednat, pokud se jí nedostane uznání v podobě mandátu a dlouhodobého financování. Hlavní zdroj financování, který mají místní a regionální orgány k dispozici na realizaci udržitelných opatření v oblastech své působnosti, je z velké části v rukou národních vlád a v omezené míře jej doplňují nástroje EU. Je nutné toto financování decentralizovat. Vedle poskytování vnitrostátních a evropských prostředků ve formě finanční podpory a spolufinancování by se mohlo zvážit posílení kapacit místních a regionálních orgánů pro poskytování, resp. získávání úvěrů ve vztahu k provádění iniciativ v oblasti životního prostředí.

Jde o to vytvořit evropskou finanční platformu, která bude spolufinancována z prostředků EU a na níž se budou kontaktovat poskytovatelé úvěrů a investoři na straně jedné a města a regiony na straně druhé, aby se společně dohodli na odpovídajících projektech. V ideálním případě by se mělo jednat o fórum pro odvětví, na něž se vztahuje nařízení o sdílení zátěže a nařízení o LULUCF, jelikož jsou to především tyto oblasti, v nichž mohou místní a regionální orgány plně využívat svých územních pravomocí.

Pozměňovací návrh 2

18. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Tímto nařízením by neměly být dotčeny přísnější cíle stanovené na úrovni členských států.	Tímto nařízením by neměly být dotčeny přísnější cíle stanovené na úrovni členských států, jež jsou nezbytné k dosažení dlouhodobých cílů do roku 2050.

Odůvodnění

Účelem je upřesnit znění a povzbudit státy k tomu, aby si stanovily dodatečné cíle, jelikož z cílů pro rok 2030 vyplývá, že bude v letech 2031–2050 nutné vyvinout daleko větší úsilí v oblasti snižování emisí skleníkových plynů.

Pozměňovací návrh 3

Čl. 4 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] Pro účely tohoto prováděcího aktu provede Komise komplexní přezkum posledních údajů národních inventur za roky 2005 a 2016 až 2018 [...].	[...] Pro účely tohoto prováděcího aktu provede Komise vyhodnocení posledních údajů národních inventur za roky 2005 a 2018 až 2020 [...].

Odůvodnění

Volba referenčního roku má určující význam a měla by se v ideálním případě opírat o nejaktuálnější hodnoty emisí (například z roku 2020), resp. by měla vycházet z lineární trajektorie snižování v letech 2018 až 2020, čímž se vyrovnají nahodilé výkyvy. Pokud bude použito období 2016–2018, bude to mít inflační účinek na uhlíkovou bilanci, neboť v nadcházejících letech lze očekávat snížení. V rozporu s účelem tohoto nástroje to podpoří spíše neplnění závazků, místo aby to podpořilo ty země, které dodržují vyšší standardy.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 5 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] Přijímající členský stát může toto množství využít za účelem souladu podle článku 9 pro daný rok nebo pro následující roky až do roku 2030.	[...] Přijímající členský stát může toto množství využít za účelem souladu podle článku 9 pro běžný rok nebo pro následující roky až do roku 2030.

Odůvodnění

Účelem je zamezit nejasnostem. Proto je třeba provést upřesnění, aby se rozlišovalo mezi rokem započtení a vykazovaným rokem.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 6 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy, které si mohou nechat společně započíst omezený počet zrušených povolenek EU ETS vymezených v čl. 3 písm. a) směrnice 2003/87/ES až do maximální výše 100 milionů za účelem svého souladu podle tohoto nařízení, jsou uvedeny v příloze II tohoto nařízení.	Členské státy, které si mohou nechat společně započíst omezený počet zrušených povolenek EU ETS vymezených v čl. 3 písm. a) směrnice 2003/87/ES až do maximální výše 50 milionů za účelem svého souladu podle tohoto nařízení, jsou uvedeny v příloze II tohoto nařízení.

Odůvodnění

V ETS panuje v současnosti přebytek povolenek a nízká cena uhlíku (v prosinci 2016 činila 5 EUR za tunu). Z tohoto důvodu nenapomůže navrhovaná maximální výše 100 milionů jednotek k výraznému snížení emisí v ETS, nýbrž může vést k tomu, že se emise v odvětvích, na něž se ETS nevztahuje, během procesu vyrovnávání dokonce ještě zvýší. Při uplatňování flexibility mezi odvětvími by měl být při přepočtu používán malus 1:2. V návrhu se ruší **50 milionů** jednotek, čímž se sníží hodnota tuny CO₂. Při tom je třeba mít na paměti, že v obou odvětvích a v opatřeních, která pro ně byla stanovena, by měla být zachována vysoká úroveň ochrany klimatu.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 8 odst. 1 a 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členský stát, u něhož bylo [...] shledáno, že nedosahuje dostatečného pokroku [...] Při posuzování akčních plánů je Komisi [...] nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí.	Členský stát, u něhož bylo [...] shledáno, že není s to splnit své závazky [...] Při posuzování akčních plánů spolupracuje Komise [...] s Evropskou agenturou pro životní prostředí a využívá nezávislé zdroje .

Odůvodnění

Jazyková úprava pro vyjasnění formulace. „Pokrok“ je příliš obecný pojem, stejně tak „být nápomocen“ naznačuje opatrný přístup. Jestliže již došlo k překročení, je bezpodmínečně nutné nezávisle posoudit akční plán daného členského státu.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 9 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] provede se pro příslušné roky odpočet od ročních emisních přidělů tohoto členského státu odpovídající množství těchto nadměrných emisí skleníkových plynů v tunách ekvivalentu CO₂.	[...] provede se pro roky, v nichž k tomuto překročení došlo, odpočet od ročních emisních přidělů tohoto členského státu odpovídající množství těchto nadměrných emisí skleníkových plynů v tunách ekvivalentu CO₂.

Odůvodnění

Jedná se o vyjasnění, aby byly konkrétně a pomocí příslušných podmínek definovány roky, pro něž toto ustanovení o odpočtu platí.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 525/2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací vztahujících se ke změně klimatu

COM(2016) 479 final

Pozměňovací návrh 8

9. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Emise a pohlcení z lesní půdy závisejí na řadě přírodních faktorů, na věkové struktuře lesů, jakož i na předchozích i stávajících postupech obhospodařování. Uplatnění referenčního roku by neumožnilo zohlednit tyto aspekty a jejich cyklické důsledky pro emise a pohlcování či jejich meziroční variace. Příslušná pravidla započítávání by namísto toho měla stanovit použití referenčních úrovní, aby se vyloučily vlivy přírodních faktorů a faktorů spjatých se zvláštnostmi jednotlivých zemí.	Emise a pohlcení z lesní půdy závisejí na řadě přírodních faktorů, na věkové struktuře lesů, jakož i na postupech obhospodařování. Volba referenčního roku by neumožnila zohlednit tyto aspekty a jejich cyklické důsledky pro emise a pohlcování či jejich meziroční nahodilé variace. Příslušná pravidla započítávání by namísto toho měla stanovit použití referenčních úrovní, aby se vyloučily vlivy přírodních faktorů, faktorů spjatých se zvláštnostmi jednotlivých zemí a regionálních faktorů.

Odůvodnění

Není nutné rozlišovat mezi postupy obhospodařování, které musejí být tak jako tak zohledněny. Vedle cyklických jevů by se mělo prostřednictvím klíčových slov poukázat na přírodní změny. Existuje řada přírodních jevů, k nimž dochází nahodile. I v menších zemích se mohou vyskytovat regionální rozdíly, takže specifický přístup podle jednotlivých zemí již nestačí k tomu, aby byla zohledněna rozmanitost přírody ve velkých i v menších zemích.

Pozměňovací návrh 9

10. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] a vybrat dostatečný počet odborníků z členských států.	[...] a vybrat dostatečný počet odborníků z členských států, a to i na regionální a místní úrovni.

Odůvodnění

Je třeba provést metodické upřesnění, že by měli být zapojeni místní a regionální odborníci, protože poznatky ústředních orgánů a hlavního města se mohou podstatně lišit od místních poznatků. Evropa má uznávané vysoké školy ležící mimo hlavní města, které se zabývají příslušnými vědami, a tento potenciál je třeba rozhodněji a přednostně využít. Ústřední orgány pro životní prostředí nacházející se v hlavních městech by rovněž mohly mít tendenci pohlížet na tuto problematiku z celostátního, zevšeobecňujícího hlediska a formálním způsobem, resp. posuzovat situaci na základě politického vývoje a konvenčních vzorců, přičemž by nebyl zohledněn místní vývoj a nečekané zvraty.

Pozměňovací návrh 10

16. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komisi by měla být případně v souladu s jejím ročním pracovním programem nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí, pokud jde o systém podávání výročních zpráv o emisích skleníkových plynů a jejich pohlcení, posouzení informací o politikách a opatřeních a o národních odhadech, vyhodnocení plánovaných dodatečných politik a opatření a kontroly souladu, které Komise provádí podle tohoto nařízení.	Komisi by měla být případně v souladu s jejím ročním pracovním programem nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí, pokud jde o systém podávání výročních zpráv o emisích skleníkových plynů a jejich pohlcení, posouzení informací o politikách a opatřeních a o národních odhadech, vyhodnocení plánovaných dodatečných politik a opatření a kontroly souladu, které Komise provádí podle tohoto nařízení, přičemž by měly být plně zohledňovány nezávislé informace vyplývající z analýz a odborných poznatků na celostátní, regionální a místní úrovni.

Odůvodnění

Komise by při zaujímání svých stanovisek a kontrole souladu měla uznávat a zohledňovat zkušenosti a postoje na celostátní a regionální úrovni, což přispěje k tomu, aby nebyl při stanovování celoevropského systému ztracen ze zřetele vlastní cíl.

Pozměňovací návrh 11

17. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] <i>Nejvhodnější bude využívání stávajících programů a šetření Unie a členských států při sběru údajů [...].</i>	[...] <i>Je třeba posílit administrativní úlohu místních a regionálních orgánů při sběru a správě údajů a při zlepšování kvality údajů. Při vykazování by měl existovat mechanismus kontroly souladu ze strany místních odborníků. Dále by měly být upřesněny metodické postupy a standardy na základě místních podmínek.</i>

Odůvodnění

Je třeba zdůraznit správnou kapacitu místních a regionálních orgánů a posílit jejich úlohu v politice v oblasti využívání půdy a při dohledu nad stanovováním započítávaných jednotek pro oblast využívání půdy. Současně je třeba rozšířit kapacity měst a regionů, pokud jde o monitorování údajů souvisejících s LULUCF a jejich vykazování, a zlepšit metodické standardy v rámci jejich postupů a opatření (například proces plánování). Zaručí se tím dodržování hlavních zásad postupu IPCC, k nimž patří jednotnost, srovnatelnost, úplnost, přesnost a transparentnost.

Pozměňovací návrh 12

21. (nový) bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>V zájmu lepšího sběru údajů a analýzy odvětví LULUCF Komise zajistí, aby byly pro příslušné fondy zavedeny jednotné postupy a soubory ukazatelů.</i>

Odůvodnění

Účelem je doplnit nový bod odůvodnění týkající se potřeby prostředků EU na analýzy využívání půdy za účelem dodržování tohoto nařízení a na podkladové analýzy. Je třeba upřesnit, na jaký druh opatření v odvětví LULUCF by případně mohly být vyčleněny dodatečné prostředky v rámci strukturálních fondů EU.

Pozměňovací návrh 13

Čl. 5 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy zabrání zdvojenému započítání emisí nebo pohlčení, <i>zejména tak, že emise nebo pohlčení plynoucí z více než jedné kategorie započítávání využití půdy, započítají pouze v rámci jedné kategorie.</i>	Členské státy zabrání zdvojenému započítání emisí nebo pohlčení v <i>různých kategoriích započítávání využití půdy.</i>

Odůvodnění

Jedná se o zjednodušení a upřesnění uvedením všeobecně srozumitelného příkladu zdvojeného započítávání. Důležité je, aby byla konkrétně formulována zásada, že je nutné toto zdvojené započítávání vyloučit.

Pozměňovací návrh 14

Čl. 5 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy vedou úplnou a přesnou evidenci všech údajů použitých při přípravě svých záznamů.	Členské státy vedou úplnou, nepřetržitou a přesnou evidenci všech údajů použitých při přípravě svých záznamů.

Odůvodnění

Účelem je doplnit nepřetržitost coby důležitý ukazatel kvality. Chyby a problémy v časových řadách nastávají především tehdy, dojde-li k přerušení jejich kontinuity nebo ke změně postupu.

Pozměňovací návrh 15

Čl. 8 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Vnitrostátní plán započítávání pro lesnictví se zveřejní a je předmětem veřejných konzultací.	Vnitrostátní plán započítávání pro lesnictví se zveřejní jednou ročně a je předmětem veřejných konzultací s regionálními a místními orgány a se zainteresovanými stranami.

Odůvodnění

Účelem je přesněji formulovat podmínky pro zveřejňování a konzultace.

Pozměňovací návrh 16

Čl. 10 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] v důsledku přírodních škodlivých činitelů, které překračují průměrné emise způsobené přírodními škodlivými činiteli v období 2001– 2020 , [...]	[...] v důsledku přírodních škodlivých činitelů, které překračují průměrné emise způsobené přírodními škodlivými činiteli v období 2001– 2019 , [...]

Odůvodnění

Při započítávání by se mělo uvážit delší období. Je třeba zamezit tomu, že při započítávání nebudou zohledněny velké přírodní škodlivé činitele či nakumulovaná poškození lesa nebo budou mít příliš velkou váhu na konci období započítávání. Při ohlašování průměrných emisí je třeba uplatnit určité zpoždění.

Pozměňovací návrh 17

Čl. 12 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komise provede komplexní přezkum zpráv o splnění požadavků pro účely posouzení souladu s článkem 4.	Komise posoudí soulad zpráv o splnění požadavků s článkem 4 (čistá pohlcení emisí skleníkových plynů a podmínky flexibility) a tento soulad potvrdí.

Odůvodnění

Je nutné blíže specifikovat podmínky této kontroly – musí být provedeno nejenom posouzení, ale také potvrzení. Na tomto místě by se rovněž mohlo stručně odkázat na obsah článku 4.

Pozměňovací návrh 18

Čl. 16 odst. 1 písm. a) a poslední odstavec přílohy IIIa

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
[...] od roku 2023 [...] Poslední odstavec přílohy IIIa: Členské státy se vybízejí, aby uplatňovaly metodiku úrovně 3 používající neparametrické modelování přizpůsobené situaci v jednotlivých členských státech a popisující fyzikální interakci biofyzikálního systému v souladu s pokyny IPCC z roku 2006 pro národní inventury skleníkových plynů.	[...] od roku 2021 [...] Poslední odstavec přílohy IIIa: Členské státy uplatňují metodiku úrovně 3 používající neparametrické modelování přizpůsobené situaci v jednotlivých členských státech a popisující fyzikální interakci biofyzikálního systému v souladu s pokyny IPCC z roku 2006 pro národní inventury skleníkových plynů.

Odůvodnění

Započítávání by mělo začít hned v roce 2021. Je třeba usilovat o uplatňování přesnější metodiky, proto je třeba formulovat tento odstavec závazněji v tom smyslu, že členské státy tuto metodiku uplatňují, a nikoli že jsou k jejímu uplatňování vybízeny.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Obecné připomínky

1. domnívá se, že místní a regionální orgány hrají v odvětvích, na něž se nařízení o sdílení úsilí za účelem snížení emisí skleníkových plynů a nařízení o LULUCF vztahují, bezpochyby rozhodující úlohu, protože tato nařízení vyžadují začlenění územního rozměru. Zároveň se zde bezprostředně jedná o oblasti, v nichž mohou místní a regionální orgány na základě svých zákonných pravomocí a kompetencí jednat. Kromě toho je k dispozici celá škála účelných nástrojů pro provádění politik, například územní plánování, podpora malých a středních podniků, politická opatření pro přilákání a podporu zelených investic, stavebnictví, městská doprava a mobilita a plány rozvoje měst;

2. zdůrazňuje, že navrhovaná opatření přispějí ke snížení emisí v odvětvích, na něž se nevztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (ETS), a mají tedy sociální, hospodářský a ekologický přínos. Měštům a regionům tak připadá ještě významnější úloha, jelikož na svém území prosazují a podporují iniciativy zaměřené na dekarbonizaci a zohledňují hospodářské a sociální faktory každého opatření v daném místě;

3. zdůrazňuje, že moderní, udržitelné lesnictví přispívá k vyššímu využívání obnovitelných zdrojů a bioenergie, jež nahrazují používání fosilních paliv, a zároveň funguje jako účinný propad uhlíku. Dále zdůrazňuje, že je důležité, aby se snižování emisí v odvětví LULUCF podporovalo rovněž v rámci společné zemědělské politiky EU;

4. je toho názoru, že místní a regionální orgány plní důležité úkoly při přímém informování občanů a při uskutečňování kampaní týkajících se energetiky. Návrhy Komise podporují provádění regionálních strategií v oblasti klimatu a energetiky a napomáhají k dekarbonizaci odvětví a plánovanému využívání půdy v rámci regionálního rozvoje a rozvoje měst a územního plánování. Regionální a místní procesy se opírají o konkrétní příklady a cíle snížení v rámci Paktu starostů a primátorů;

5. domnívá se, že navrhovaná nařízení nevyvolávají žádné pochybnosti, co se týče jejich souladu se zásadou subsidiarity, protože boj proti změně klimatu a jejím dopadům je jednoznačně přeshraniční záležitostí, a proto lze cíle těchto nařízení dosáhnout pouze prostřednictvím opatření na úrovni EU. Navrhovaná nařízení rovněž nepřekračují rámec toho, co je nezbytné, pokud jde o formu nebo obsah za účelem dosažení cíle EU snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 nákladově efektivním způsobem, a jsou tudíž v souladu se zásadou proporcionality;

Význam a provázanost odvětvové politiky

6. domnívá se, že pro přechod na nízkouhlíkové hospodářství a čisté zdroje energie je nezbytné, aby byla nadále přijímána rozsáhlá opatření týkající se klimatu i v těch odvětvích, na něž se nevztahuje systém obchodování s emisemi. Cílem navrhovaného sdílení úsilí je stanovit obecná pravidla pro odvětví, na něž se ETS nevztahuje;

7. upozorňuje na to, že Komise pro tato odvětví nestanovila konkrétní a právně závazné cíle, ale že vychází spíše ze souhrnného pohledu na jejich příspěvek, kdy je členským státům ponechána poměrně velká svoboda v rozhodování, jaká opatření chtějí konkrétně zavést, aby splnily své cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Vyhlídky na snížení emisí skleníkových plynů se v jednotlivých odvětvích liší a na vnitrostátní úrovni – například předpovídané emise z pozemní dopravy zcela nezávisle na realizaci opatření ke zvýšení účinnosti paliv – se mohou dokonce zvyšovat;

8. vyzývá k flexibilnímu provádění všeobecných cílů pro souhrn všech odvětví, přičemž je třeba posoudit a zohlednit příslušné regionální a místní kapacity. Rozdělení cíle na jednotlivá odvětví však není v praxi proveditelné;

Nakolik jsou mechanismy flexibility pružné resp. nepružné?

9. zdůrazňuje, že všechny členské státy a všechna hospodářská odvětví přispívají k realizaci cílů v oblasti snižování emisí CO₂ a všechny by měly usilovat o dosažení výše uvedeného cíle, přičemž musí být vyváženým způsobem zohledněny aspekty spravedlnosti a solidarity. Je třeba v odpovídajícím poměru upravit vnitrostátní cíle ve skupině členských států, jejichž HDP na obyvatele přesahuje unijní průměr, aby byla spravedlivě a vyváženě zaručena nákladová efektivnost;

10. podotýká, že uskutečnění těchto cílů týkajících se snižování emisí skleníkových plynů zvýší efektivitu a inovativnost evropského hospodářství a mohlo by přinést zlepšení, zejména v oblasti stavebnictví, zemědělství, nakládání s odpady a dopravy, pokud spadají do působnosti tohoto nařízení;

11. poukazuje na to, že v nařízení o sdílení úsilí je stanovena řada možností pro flexibilitu a obchod, které mají členským státům pomoci, aby dosáhly svých cílů v oblasti snižování emisí do roku 2030. Opatření tohoto typu zmírňují náklady na snižování emisí, i když je třeba zachovávat realistický a obezřetný přístup a pečlivě dbát na to, aby flexibilita v některých členských státech nevedla ke zvýšení emisí nebo ke stanovení nižších cílů prostřednictvím zmanipulování, ať už před vstupem ustanovení v platnost nebo při uplatňování mechanismu flexibility, poněvadž nejednotná pravidla flexibility by v konečném důsledku mohla vést k tomu, že by se cílů v oblasti snižování emisí nedosáhlo. Pro uskutečnění ambiciózních cílů je nutné mít na paměti nejenom momentální hospodářské a strukturální problémy jednotlivých států a jejich životní úroveň, ale zohlednit také regionální rozdíly v rámci států;

12. naléhavě Komisi žádá, aby navrhla konkrétní řešení problému těch regionů, jež se mohou potýkat se zvláštními obtížemi nebo s poklesem v souvislosti s nezbytným přechodem na nízkouhlíkové hospodářství. Zdůrazňuje, že je nutné vypracovat realistická řešení pro regiony, které jsou do značné míry závislé na využívání fosilních paliv nebo na energeticky náročných průmyslových odvětvích, resp. na něž může uplatňování navrhovaných nařízení jiným způsobem nepřiměřeně dolehnout. Vyzdvihuje význam zapojení místních a regionálních orgánů do koncipování udržitelných směrů rozvoje, které by mohly podpořit ekonomiku těchto regionů;

13. podotýká, že vzhledem k přebytku povolenek ETS a nízké ceně uhlíku nenapomůže stanovené maximální množství emisí ve výši 100 milionů jednotek k výraznému snížení emisí, nýbrž může bránit realizaci cílů v oblasti změny klimatu a vést k tomu, že se v odvětvích, na něž se ETS nevztahuje, emise v důsledku odstraňování nerovností dokonce ještě zvýší;

14. vyzývá Komisi k tomu, aby stanovila určitou flexibilitu pro výpočet sankcí tím, že budou při přerozdělování emisních kvót mezi odvětvími uplatňovány nižší směnné resp. hodnotící kurzy;

Pravidla započítávání v odvětví LULUCF a flexibilita

15. vítá návrh, podle něhož mohou členské státy pro započítávání využít celkem 280 milionů jednotek z odvětví LULUCF vzhledem k tomu, že toto odvětví (zejména lesy) může pozitivně přispět k rámci EU v oblasti klimatu. Poukazuje na problémy spojené s přesností monitorování emisí skleníkových plynů v odvětví LULUCF a s podporou místní úrovně při sběru údajů;

16. konstatuje, že pohlcování CO₂ v rámci LULUCF by mělo být omezeno na ty oblasti nařízení o sdílení úsilí, v nichž jsou pravidla započítávání vědecky podložena a odůvodněna a byla prověřena v pilotních projektech. Tímto způsobem se má zabránit spekulacím a zredukování všeobecných zásad na pouhý aspekt nákladů. Při monitorování opatření v odvětví LULUCF a podávání příslušných zpráv je nutné dle nejlepšího vědomí a pomocí nejlepších metod zamezit zdvojenému započítávání. Platí to především pro přechod mezi jednotlivými kategoriemi využití půdy, ale také pro započítávání u výrobků z vytěženého dřeva a přírodních škodlivých činitelů;

17. navrhuje umožnit v pětiletých intervalech uplatňování odpočtů, aby bylo možné vzít v potaz potenciální příspěvek plynoucí z odlesněné půdy, zalesněné půdy, obhospodařované orné půdy a obhospodařovaných pastvin. Zohlední se tak proměnlivost přírody a vyrovnají se účinky nahodilých událostí a cyklických procesů;

18. doporučuje Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy přesněji definovala úlohu místních a regionálních orgánů při správě dat a při monitorování započítávání u odvětví LULUCF;

Započítávání a jeho kontrola

19. považuje za důležité, aby byla do návrhu převzata přísná pravidla pro vykazování a zajištění souladu stanovená v rozhodnutí o sdílení úsilí. Členské státy mají v období 2021–2030 i nadále povinnost dodržovat roční mezní hodnoty emisí a lineární trajektorii, ačkoli vlastní kontrola souladu se bude provádět jen jednou za pět let;

20. zdůrazňuje, že pro zajištění toho, aby kontroly souladu vycházely z přesných údajů, musí Komise neustále a systematicky prověřovat a vyhodnocovat inventury emisí skleníkových plynů předložené členskými státy, a to popřípadě i s pomocí nezávislých expertů;

21. je toho názoru, že kontrolu transparentnosti, přesnosti, jednotnosti, srovnatelnosti a úplnosti poskytnutých informací musí i nadále koordinovat Evropská agentura pro životní prostředí. Klíčový význam má posílení místních a regionálních orgánů při započítávání a vykazování emisí, aby byly lépe než doposud zohledněny místní a územní zvláštnosti;

22. pokládá za důležité, aby tento návrh celostátním, regionálním a místním orgánům a podnikům, malým a středním podnikům a mikropodnikům nepřinesl žádné přímé povinnosti v oblasti vykazování ani administrativní zátěž;

Kvalita údajů v odvětví LULUCF

23. poukazuje na to, že rozmanitost a proměnlivost využívání půdy v Evropě přirozeně vede k rozdílnému a nejednotnému přístupu, který vyžaduje rozhodnou a koordinovanou harmonizaci a standardizaci kvality údajů v jednotlivých členských státech, přičemž je nutné zohlednit nejenom situaci a podmínky v dané zemi, ale také na regionální a místní úrovni, včetně jejich dynamiky. V této souvislosti doporučuje využít zkušeností, které byly získány prostřednictvím takových nástrojů, jako je metodika pro provádění inventur emisí v rámci iniciativy Pakt starostů a primátorů, a provázat je se stávajícím úsilím o stanovení flexibilních, snadno použitelných a spolehlivých ukazatelů pro měření místních a regionálních emisí v rámci Globálního paktu starostů a primátorů;

24. vyjadřuje znepokojení nad tím, že v roce 2020 skončí platnost Kjótského protokolu. V důsledku toho je nutné dále rozvinout správu odvětví LULUCF v EU. V současnosti se tato správa řídí rozhodnutím o LULUCF (529/2013/EU). Toto rozhodnutí je již prováděno, což umožní vytvořit do roku 2020 lepší systémy započítávání. Pokud nebude existovat právní rámec pro konsolidaci tohoto provádění a pro stanovení pravidel na období po roce 2020, mohlo by v EU dojít k nejednotnému zahrnutí odvětví LULUCF do celkového rámce. Rozdíly v pravidlech pro vykazování a započítávání emisí v jednotlivých členských státech by mohly narušit optimální fungování vnitřního trhu;

Význam místních a regionálních orgánů pro inventury v odvětví LULUCF

25. uznává, že pravidla započítávání pro inventury v odvětví LULUCF vycházející z postupu IPCC z roku 2006 neodpovídají nejmodernějším metodám. EU by měla postup sestavování inventur podstatně rozpracovat, aby byl tento postup přesnější a rychlejší a současně aby zůstala zachována jednoduchost a transparentnost tohoto systému. V tomto ohledu hrají města a regiony důležitou, pokud ne dokonce rozhodující roli při předávání informací, jež jsou pro sestavování inventur v odvětví LULUCF potřebné, a to jak pro hodnocení ex post, tak pro vypracovávání odhadů;

26. zdůrazňuje, že využívání podpůrných struktur v tomto postupu, jež mají napomoci k pozvolnému zlepšení, se zdá být projevem slibného vývoje. VR by mohl přispět k vytvoření příznivých podmínek, aby bylo v souladu s hlavními zásadami postupu IPCC, k nimž patří jednotnost, srovnatelnost, úplnost, přesnost a transparentnost, možné dále zvyšovat schopnost měst a regionů shromažďovat, analyzovat a sestavovat údaje související s odvětvím LULUCF;

27. je toho názoru, že by Evropská komise ve spolupráci s VR měla vypracovat pokyny, které by místním a regionálním orgánům sloužily jako technická pomůcka při sběru údajů, a také společné metodické standardy pro zahrnování a zohledňování místních informací, přičemž by se neměla opomíjet snaha o dosažení kompromisu mezi přesností a nákladovou efektivností a při omezování administrativní zátěže. Větší přesnosti lze s určitostí docílit pouze zapojením místních a regionálních odborníků;

Zapojení širokého okruhu zainteresovaných stran

28. konstatuje, že přístup založený na zapojení celé řady zainteresovaných stran je nejenom vhodný k tomu, aby se dosáhlo jednoty ohledně otázek týkajících se změny klimatu a uspořádání odvětví LULUCF, ale přispívá také ke zvýšení transparentnosti a požadavků na vykazování a k lepšímu vyhodnocování sociálních a hospodářských dopadů na místní a regionální úrovni, ke snazšímu nalézání optimálních řešení a k průřezovému vypořádání se se stále větší složitostí;

29. je toho názoru, že při zahrnutí odvětví LULUCF do rámce politiky v oblasti klimatu by v prvé řadě mělo být zohledněno zemědělství a lesnictví, ale také přínos oblasti bytové výstavby, nakládání s odpady a drobného průmyslu jak při zavádění osvědčených postupů ohledně pravidel týkajících se transparentnosti, tak pro zajištění účinnosti kontrolních mechanismů. Zásadní a rozhodující význam má rychlá a konkrétní zpětná vazba z jednotlivých odvětví, a to jak ve fázi jednání o nařízení, tak během jeho provádění;

Financování

30. zdůrazňuje, že možnosti financování musejí být neustále, odhodlaněji než doposud a decentralizovaně rozšiřovány na místní a regionální úroveň, kde mohou lákavým způsobem doplnit financování soukromými prostředky a ze strany úvěrových institucí. Vedle poskytování vnitrostátních a evropských prostředků ve formě finanční podpory a spolu-financování by se mělo zvážit posílení kapacit místních a regionálních orgánů pro získávání a poskytování úvěrů na provádění iniciativ v oblasti životního prostředí. Toho lze dosáhnout změnami právních předpisů nebo sdružováním měst, která sama o sobě nejsou dostatečně velká, aby mohla například kupovat dluhopisy.

V Bruselu dne 23. března 2017.

předseda
Evropského výboru regionů
Markku MARKKULA

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace Evropské unie
2985 Lucemburk
LUXEMBURSKO

CS